

Siunnersuummut oqaaseqaatit

Nalinginnaasunik oqaaseqaatit

1. Aallarniut

Siunnersuut siunertaqarpoq atortulersuutitut qorsuusunut ikaarsaariartornerup ilassutissaatut. Annertuunik periarfissaqarpoq nunami maani nukissiuutit piujuaannartitsinermik tunngaveqartut suli annertunerusumik iluaqutigineqarsinnaaneritut, nukissiuutillu pineqartut iluaqutigineqarnerisigut tamanna aningaasarsiornermut avatangiisillu illersorneqarneritut atatillugu iluaqutissartaqarfiullarluni. Nukissiuutitut atortulersuutitut qorsuusunik taaneqartartunut ikaarsaariartortinneqarnera pisariaqarpoq nukissiuutitut atortulersuutitut qorsuusunik naammassisaqarfiunerulerneratigut aammalu nunap piinik ikummatissanik soorlu aamarsuarnik, gas-imik uuliamillu atortulersuutitut piujuaannartitsisunut - soorlu erngup nukinganut, seqernup qinngorneritut aamma anorisaatitut ikaariartornikkut. Inatsisissatut siunnersuut una aqutitigallugu nunatsinni nukissiuuteqarnikkut pilersuinerup ilaa allanngortinneqassaaq nunap piinit ikummatissaniit erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiuuteqarnermut.

Nukissiuutitut atortulersuutitut naammassisaqarfiunerulersinneratigut aammalu nukissiuuteqarnermik allannguinikkut nunap piinik ikummatissanik pisariaqartitsineq appariaateqassaaq. Taamaasillunilu ikaarsaariartortoqassaaq aningaasarsiornermut ikummatissanik pisariaqartitsiviunngitsumut. Nukissiuuteqarnikkut ingerlatsinernut qorsuusumut ikaariartornikkut uuliap akiata allanngorneranit sunnersimaneqartarneq peerneqassaaq, kiisalu aamma niuernikkut aningaasarsiornermi oqimaaqatigissitsineq pitsanngorsarneqassalluni.

Suliniutit nalilerneqartut nukissiuutitut piujuaannartitsisunik atortulersuutitut annertunerpaamik iluaqutigineqarsinnaaneramik, tassaapput Nuup erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiuuteqarnikkut pilersorneqarnera, kiisalu erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiuuteqarfimmik Qasigiannguanut aamma Aasiannut pilersuisussamik pilersitsinissat. Ataatsimut suliniutit pineqartut peqataassapput Kalaallit Nunaata nukissiuutitut piujuaannartitsisunik atortulersuutitut 70 pct.-it missaanniit 90 pct.-it missaannut annertunerulernissaanut. Tamannalu Kalaallit Nunaata CO₂-mik aniatitsinerata appariaatigissavaa 114.000 tons-it missaannik 2030-imi.

Ilanngullugulu aamma pisariaqarpoq Nuup nukissiuuteqarnikkut pilersorneqarnerata aningaasaliiffigineqarnissaa, illoqarfiup suli annertusiartuinnartumik nukissiuuteqarnikkut

pisariaqartitsinera naammassineqarsinnaaqullugu. 2010-miilli taseq nukissiuuteqarnermut imeqarfiusoq tatsimut imermit kuuttartumiit annerusumik atuiffiulersimavoq.

Naatsorsuutigineqarpoq 2024-imiit tatsimi imeq annikippallaalersimassasoq, nukissiuuteqarnikkut tamakkiisumik pilersuisinnaanermut, aammalu nukissiorfik allineqanngippat, tamatumalu saniatigut Kangerluarsunnguup Tasiata aamma Isortuarsuup, akornanni sulluliortoqanngippat pisariaqalissalluni nunap piinik ikummatissanik atuinerup atorneqaleqqinnissaa.

Nukissiuutitik piujuaannartitsisunik atuinerup ikaarsaernerup nunatsinni qorsuusunik nukissiuuteqarnikkut peqataaffigissavaa nunatta nunat tamalaat akornanni FN-imi nunarsuarmit piujuaannartitsisumik ineriartortitsinerisa ilalersorneqarnissaa, nukissiuutitik piujuaannartitsisunik nunatsinni ineriartortitsinitsigut. Tamatumani ingammik pineqarpoq anguniagaq 7 piujuaannartitsisumik nukissiuuteqarneq, anguniagaq 9 suliffissuaqarnikkut piujuaannartitsineq, ineriartortitsineq aamma attaveqaasersuineq kiisalu anguniagaq 13 silaannaap pissusaanut atatillugu suliniutit.

Inatsisissatut siunnersuutikkut aalajangersarneqarput killiliussatut atugassarititaasussat, erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfissanik sanaartornernut, aningaasalersuinissanut aamma ingerlatsinernut, Nuummuk kiisalu Qasigiannnguanut Aasiannullu pilersuinerup atatillugu, tamatumaniissaaq nammineq aningaasalersuisinnaaneq aamma avataaniit aningaasalersuisitsisinnaaneq.

1.1 Tunuliaqutasut

Naalakkersuisut november 2017-mi akuersissutigaat Nukissiuuteqarnermut Imermillu Pilersuinerup Immikkoortumut Pilersaarut. Immikkoortumut pilersaarummi anguniakkat pingaarnert tassapput nukimmik pilersuinikkut aaqqissuussinerit nutarterneqarnissaat, aamma nukissiuutitik piujuaannartitsinermik tunngavilinnik sumi tamani tamatumunnga periarfissaqarfiusuni atuilernissaa. Taamaasillunilu pisortat nukissiuuteqarnikkut pilersuinerat sapinngisamik annertunerpaaq 2030-imi sapinngisamik nukissiuutinit piujuaannartitsinermik tunngavilinnit tunniunneqartalersimassaaq. Tamatuma saniatigut immikkoortumut pilersaarut pingaarnertut anguniagaqarpoq peqataanissamik Kalaallit Nunaanni sumiluunniit innaallagissamut imermullu akit appasissuunissaasa qularnaarneqarnissaannut.

Anguniakkallu pingaarnert saniatigut aamma anguniakkat immikkoortut 35-it ilaattut marlunni ersippoq suliaqartoqassasoq aalajangiiffigissatut siunnersuummik erngup nukinganik iluaquteqarluni Qasigiannnguit aamma Asiaat nukissiuutinit pilersorneqalernissaat pillugu suliaqartoqassasoq (anguniakkat immikkoortuat 12) kiisalu aamma illoqarfinni maanna erngup nukinganik nukissiorfeqarfiusuni arfinilinni aningaasalersuisoqassasoq qularnaarumallugu erngup nukingata eqqakkanik ikuallaaneq ilanngullugu aammalu nukissiuutit piujuaannartitsinermik tunngavillit allat ilanngullugit illoqarfinni innaallagissamik kiassaanermillu pisariaqartitsinermik tunniussisinnaassat (anguniakkani immikkoortoq 11).

Tamanna tunuliaqutaralugu ukiuni arlaqartuni sulissutigineqarsimavoq Qasigiannuguit aamma Aasiaat erngup nukinganik iluaquteqarnikkut pilersorneqalernissaannut aalajangiiffigisassatut siunnersuut, kiisalu aamma Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik nukissiorfiup Nuummur pilersuisup allineqarnissaa.

Tamatumunnga atatillugu Inatsisartut 2019-imi ukiakkut ataatsimiinnerminni akuersissutigaat Naalakkersuisut peqquneqarnissaannut siunnersuut, sulissutigeqqullugu Qasigiannuguit aamma Aasiaat erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfeqalernissaannut sanaartornissamut pilersarusiornissaq, kiisalu erngup nukinganik iluaquteqarluni nukimmik Nuup pilersorneqarnerata annertusineqarnissaa (UKA 2019/153). Siunertaasoq tassaavoq erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiuuteqarnikkut suliniutip nukissamik piujuaannartitsinermik tunngavilinnik atuinerup annertusineqarnissaa. Aalajangiiffigisassamut siunnersuummullu ilanngullugu suliarineqarpoq ilanngunneqarlunilu “Nassuiaasiaq Qasigiannuguit aamma Aasiaat erngup nukinganik iluaquteqarluni nukimmik pilersorneqalernissaannut, kiisalu Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiup Nuummur pilersuisup allineqarnissaa pillugu”.

Aningaasarsiornikkut nalorninartut COVID-19-ip kingunerisaanik pilersut pissutigalugit taamanikkut Naalakkersuisuusut 2020-ip aasaani aalajangerput suliniummi inuiaqatigiinni aammalu ingerlatsinermut aningaasarsiorderup attanneqarsinnaassusii naatsorsoqqinneqassasut, kiisalu aamma Namminersorlutik Oqartussat tigoriaannarnik aningaasaateqarneranni suliniutip kingunerisinnaasai naatsorsoqqinneqassasut. Tamanna tunuliaqutaralugu 2020-ip ukiaani erngup nukinganik iluaquteqarnikkut nukissiorfiliornissami inuiaqatigiit aningaasarsiorderannut sunniutaasinnaasut COVID-19-ip kingunerisai tunngavigalugit naatsorsoqqinneqarput. Naatsorsueqqinnerit suliarineqarput avataaneersunit siunnersortinit NIRAS-imeersunit aamma PwC-meersunit.

2. Siunnersuummi tunngaviusut pingaarnerit

2.1 Inatsisit atuuttut

Kalaallit Nunaanni nukissiuuteqarnikkut atugassarititaasuni inatsisitigut killiliussat siullertut pingaarnertullu nukissamik pilersuineq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 14, 6. november 1997-imeersumi, nukissamik pilersuineq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 9, 15. november 2007-imeersumi (Atassusernermut akiliutininik akileeqqusinermut tunngaviusoq), aamma Nukissamik pilersuineq pillugu Inatsisartut peqqussutaasa allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 41, 23. november 2017-imeersumi (Ataasiakkaarluni kiassarnermut uuttuutit) (matuma kingornagut “nukissiuutininik pilersuinerumut peqqussut”) allanngortinneqartumi aalajangersarneqarput. Tamatumalu saniatigut Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 31. oktober 1991-imeersoq, kiassaanermi erngup nukissiorfiata Utoqqarmiut Kangerluarsunnguaniittup pilersuiffiani kiassaateqarfinnut innaallagissamit kiassarneqartunut (elektrokedler) attavilersinnissamik pisussaanermut tunngasoq

allanngortinneqartoq, allanngortinneqartoq Inatsisartut peqqussutaata kiassarnermi erngup nukissiorfiata Utoqqarmiut Kangerluarsunnguaniittup pilersuiffiani kiassaateqarfinnut innaallagissamit kiassarneqartunut (elektrokedler) attavilersinnissamik pisussaanermut tunngasup allannguuteqartinnera pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 3, 16. maj 2008-imeersoq (Nukissiorfiit namminersortunut aamma pisortanut kiassaateqarfinnut innaallagissamik kiassarneqartunut (elektrokedler) attavilersinnissamik pisussaaffiliinissaminnik periarfissaqalissapput) (matuma kingorna attavilersittarnermut peqqussut”) aqutugalugu.

2.1.1 Pingaarnertut aqutsinermut maleruagassat atuuttut pillugit

Nukissiuutiniq pilersuinermit peqqussut imaqarpoq Kalaallit Nunaanni nukissiuutitsigut pilersuinermit aalajangersakkanik. Nukissiuutiniq pilersuinermit peqqussut ataatsimut isigisumik siunertaqarpoq siuarsaanissamik inuiaqatigiit aningaasarsiorneranniit isigisumik aammalu avatangiisinut mianerinninnerpaamik ingerlatsisoqarnissaanik, uuliamillu atuinerup annikinnerulersinnissaanik. Nukissiuutiniq pilersuinermit peqqussut ilaatigut peqataassaaq Kalaallit Nunaanni pilersuinerup aaqqissuunnissaanut, aningaasanik atorluanaanissamik nukissiuutsitsigullu atuinerup annikinnerpaaffissaminiinnissaanik siunertaqartunik, nukissiuutiniq pilersuinerup isumannaannerpaajunissaanik, naammassisaqarfiunerunissaanik nioqqutissiornerup, minguinnerpaamillu pilersuisoqarnissaanik. Tamanna tunngaveqarpoq peqqussummi § 1-imi siunertaasumik.

Nukissiuutiniq pilersuinermit peqqussummi § 2-p malitsigaa peqqussut nukissiuutiniq tulliuutunuk atuinermit aalajangersaasuummat: (1) Eqqussuineq, assartuineq, nukimmik ingerlatitsineq aamma toqqortaqartarnek ikummatissanik uulianik, ikummatissanik uuliamik nioqqutissianik aamma gasinik ikuallanneqarsinnaasunik. (2) Nioqqutissiornek, nukimmik ingerlatitsineq aamma innaallagissamik ingerlatitsineq innaallagissiornermut atortulersuutiniit. (3) Kiassaateqarfinniit kissamik nioqqutissiornek, ungasissumiittunik kiassaanermut atortulersuuteqarnek, inissiaqarfinnut kiassaateqarfeqarnek 0,25 MW-mit annertunerusunik kissamik pilersitsiviusartunik aammalu eqqakkanut ikuallaaveqarnek. (4) Ingerlaartitsisarnek aamma assartuineq imermik kissanekartumik imaluunniit aalamik kiassaateqarfinneersumik, ungasissumiittunik kiassaanermut kiassaateqarfiit, eqqakkanik ikuallaaviit. Suliffissuaqarfiit aamma nunap iluata kissaanik atuinermit atortulersuutit. (5) Inissianik kiassaneq. (6) Inissiat imermik kissartumik pilersornerat.

Nukissiorfiit, Kalaallit Nunaanni nukissiuuteqarnikkut pilersuisuusoq tassaavoq Suliffeqarfik Namminersortitaq Namminersorlutik Oqartussat pigisaat. Tamanna isumaqarpoq Nukissiorfiit ilaatigut aningaasalersorneqarnerat aningaasanut inatsit aqutugalugu aningaasaliissutitsigut. Nukissiorfiit suliaarat pisortat Kalaallit Nunaanni atuisartunik pilersuinerat, innaallagissamik, imermik aamma ungasissumiittunik kiassaanermik. Taamaattoq Nukissiorfiit kisermaassitinneqanngillat innaallagissamik, imermik aamma ungasissumiittunik Kalaallit Nunaanni pilersuinermit. Ullumikkut pisortat pilersuinerannut ilaavoq Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaata Mittarfeqarfiit pilersuinerat, innaallagissamik nioqqutissiortuusoq imermillu tunisaqartartoq Kalaallit Nunaanni illoqarfinni ataasiakkaani timmisartunullu mittarfeqarfiusuni.

Mittarfeqarfiit aamma Nukissiorfiit suleqatigiissutigaa pilersuinerup tamarmiusup Nukissiorfinnut tunniunneqarnissaa. Inuiaqatigiillu kalaallit kissamik pilersorneqarnerat annertoq imminut pilersornikkut ingerlasuuvog, tamatumani kiassatit uuliatortut atorneqarnerisigut.

2.1.2 Akinik aalajangersaasarneq

Nukissiorfiit aamma pilersuinerup suliffeqarfiit allat ukiumoortumik naatsorsuusiortussaavaat innaallagissamik kiassaanermillu pilersuinerup atatillugu aningaasartuutaasut. Tamanna nukissiuuteqarnikkut pilersuinerup peqqummi § 18-ip malitsigaa.

Innaallagissamik aamma kiassaanermik pilersuinerup akusut tamarmik Naalakkersuisunut saqqummiunneqartussaapput, atortuulinnginnerminnilu Naalakkersuisunit akuerineqartussaallutik. Tamanna nukissiuuteqarnermik pilersuinerup peqqussummi § 19, imm. 1, aamma § 9 Imermik pilersuineq pillugu Inatsisartut peqqussutaata nr. 10, 19. november 2007-imeersup (matuma kingorna “imermik pilersuinerup peqqussut”) kinguneraat. Aalajangersagarlu taamaasillu imaqarpoq Naalakkersuisut pisinnaatitaanerannik misissuisarnissamut aammalu nalilersuisarnissamut Nukissiorfiit pilersuinerup ingerlatsiviit allat naatsorsuusiaannik pilersuinerup akitsuutini aalajangersaasarneq.

Nukissiuutini pilersuinerup peqqussummi § 18, imm. 3 aamma imermik pilersuinerup peqqussummi § 8, imm. 2 imaqarput Naalakkersuisunut pisinnaatitsissummik aalajangersagaliornissamut Nukissiorfiit aamma pilersuinerup ingerlatsiviit allat suliatik pillugit naatsorsuusiortarnissaannut. Naalakkersuisut ilaatigut aalajangersakkat taakkua atorsimavaat malittarisassiornerup akitsuutit aammalu innaallagissamut, imermut aamma kiassaanermut akiliutissat pillugit. Tamakkua aalajangersarneqarput Innaallagissamut, imermut ataatsimoortumillu kiassanerup il.il. akigitit aalajangersaasarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 22, 22. december 2017-imeersumi (matuma kingorna “akinut tunngatillugu nalunaarut”).

Akinut tunngatillugu nalunaarusiaq ataatsimut siunertaqarpoq akitsuutini aamma akiliutissanik aalajangersaasarneq, innaallagissamut, imermut aamma kiassaanermut, pisortat pilersuinerannut atatillugu. Akinut tunngatillugu nalunaarut aamma ilanngullugu siunertaqarpoq aalajangersaasarnissamik suliffeqarfiit pilersuinerup ingerlatsisuusut aningaasartuutini qanoq agguaasarnissaannik, naatsorsuusiortarnerup atatillugu. Takuuk akinut tunngatillugu nalunaarummi § 2. Nalunaarut naapertorlugu inuinnaat atuisartut aamma inuussutissarsiortut nalinginnaasut akiliutissanik assigiinnik akiliuteqartartussaapput (akit assigiit) innaallagissamik, imermik aamma kissamik pilersuinerup atatillugu. Inuinnaat atuisartut aamma inuussutissarsiortut nalinginnaasut immikkoortiterneqartartussaapput aalisakkanik suliffissuarni sullitanut. Tamanna tunngaveqarpoq akinut tunngasumik nalunaarummi §§-inik 3 aamma 4-mik.

2.1.3 Pilersuisussaataaneq

Nukissiuutiniq pilersuinnermut peqqussut naapertorlugu Nukissiorfiit pisussaaffeqarput ingerlatsissallutik naammassisaqarfiulluarmut aamma naammattumik pilersuinnermik innaallagissamik aamma kiassaanermik atuisartunut (inuit) illoqarfinni aamma nunaqarfinni. Nukissiuutiniq nioqquteqartartut allat innaallagissamik imaluunniit kissanik atuisartunut sumiiffinni inissianut, ingerlatsivinnut assigisaannulluunniit tunisaqartartut assigisaanik pisussaaffeqarput atuisartuminnut atugassaannik tunisaqartarnissaminut. Nukissiuutiniq pilersuinnermut peqqussummi § 12, imm. 1 takuuk. Assigisaanik pilersuisussaataaneq imermik, pilersuinnermut peqqussummi § 4, imm. 1-ip kinguneraa. § 4, imm. 1-imi aalajangersagaq naapertorlugu imermik pilersuinnermik ingerlatsisuusut tamarmik pisussaaffeqarput naammassisaqarfiulluarmut aamma naammattumik imermik pilersuinissamut, illoqarfinni aamma nunaqarfinni atuisartunut.

Nukissiuutiniq pilersuinnermut peqqussut imaqqangilaq Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiortunut sullitanut pilersuisussaataaneramik. Tamatumalu kinguneraa Nukissiorfiit pilersuinnermillu ingerlatsisartut allat nioqqutissiorlutillu tunisaqartarnerat innaallagissamik aamma kissamik inuussutissarsiortunut sullitanut, tamanna pisortat atuisartunut pilersuisussaataanerannik ajorseriartitsinngikkaangat. Naalakkersuisut ersarinnerusunik malittarisassiorsinnaapput qularnaarisumik suliffeqarfiup pilersuinnermik ingerlatsisuusup atuisartunut (inunnut) illoqarfinni aamma nunaqarfinni pilersuisussaataanerat pillugu.

Nukissiorfiit aamma pilersuinnermik suliffeqarfiit ingerlatsisuusut allat ataatsimut isigalugu pisussaataapput sillimaniarnermut periusissialiortussaannermut, ingerlatiinnarsinnaajumallugu naammassisaqarfiulluarmut isumannaatsumillu innaallagissamik aamma kissamik pilersuineq pillugu. Tamanna nukissiuutiniq pilersuinnermut peqqussutip § 14-ia kinguneraa.

2.1.4 Attavilernissamut pisussaaffik

Nukissiuutiniq pilersuinissamut peqqussummi § 15 naapertorlugu Naalakkersuisut aalajangersinnaapput sanaartukkat pioreersut imaluunniit sanaartukkat nutaat nukissiuutiniq attaveqaatinut aalajangersimasunut atasuussasut. Naalakkersuisut taamaasillutik piginnaatitaapput aalajangersagaliorsinnaannermut sanaartukkat nutaat imaluunniit pioreersut nukissiuutiniq attaveqaatinut aalajangersimasunut atasuunissaat tassanngaaniillu pilersorneqarnissaat pillugu. Ilanngullugulu Naalakkersuisut aamma aalajangersinnaavaat sanaartukkat pioreersut maanna pilersuisuminnut atasuuginnarnissaat pillugu, tassanngaaniillu pilersorneqarnissaat pillugu.

Naalakkersuisuts attavilertussaataaneq pillugu aalajangersagaliorsinnaannermut periarfissaat aamma siunertaqarpoq siuarsaajumanermik inuiaqatigiinnut avatangiisinullu inussiarnernerpaamik pilersuisoqarnissaanik, aammalu uuliamik tunngavilimmik pilersuinnerup annikinnerpaaffissaminiitinnissaanik. Ilaatigut aalajangersagaq siuliani pineqartoq Naalakkersuisut atorsimavaat innaallagissamik iluaquteqarluni imermik kiassaanermut atugassamik kissaassusersuinnermut - elektrokedler - sumiiffinni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiuuteqarfiusuni. Tamanna siuliani eqqaaneqareersutut aalajangersarneqarpoq

innaallagissamik iluaquteqarluni imermik kissaanikkut kiassaasersuutitut attavilertussaataitanermut pisussaaffik pillugu peqqussummi, sumiiffinni erngup nukinganik iluaquteqarfiusuni. Attavilertussaataitanermut peqqussummi taakkua aalajangersarneqarput.

Attavilertussaataitanermut peqqusut naapertorlugu Nukissiorfiit pisinnaatitaapput pisortani sullitat aamma kiassaateqarfinnik inuit piginnittut peqqusinnaallugit innaallagissamik iluaquteqarluni imermik kissaassutitik atortulersuusersornissamik, taamalu innaallagialu iluaqutigalugu kiassaanissamik. Nukissiorfiit piginnaatitaanerit suliaasaqarfinnut tamanut atuuppoq sumiiffinni erngup nukinganik innaallagissiornermut iluaquteqarfiusuni. Takuuk attavilertussaataitanermut peqqussummi § 1, imm. 1. Imermut kissaassutitik innaallagissamoortunik - elektrokedler – ikkussuinerit Nukissiorfinnit ingerlanneqartussaapput Nukissiorfiit akiligaannik. Nukissiorfiit ilanngulluguttaaq isumagisaraat elektrokedlit aserfallatsaalineqarneri, atortulersuutitaat ilanngullugit. Sullitat pisortat aamma inuunnaat pisussaaffeqarput elektrokedlit ikkussorneqarsimasut kiassaanerannik tigooraasuunissamut, taakkua kissamik tunniussassaqaqfigisaanni. Elektrokedlinik inuunnaat aamma pisortat ikkussuiffiqarsimatillugit uuliatortunik kiassaanermut atortorissaarutit pigeriigaat atatiinnarneqartassapput. Elektrokedlit naammattumik kissartumik tunniussisinnaangikkaangata pisortani inuinnarnilu sullitani, uuliatortumik kiassaateqarfiit maannamutut kiassaaticineqartassapput. Takuuk attavilersuisarnermut peqqussummi §§-it 2 aamma 3.

Attavilersuisarnermut peqqussummi § 4-p kinguneraa akiliutissamik aalajangersimasumik aalajangersaasoqartarnera innaallagissamut peqqusut naapertorlugu tamatumunnga atatillugu atorneqartartumut.

Immikkut naleqquttuusassaaq attavilersuisarnermut immikkut aalajangersagaqarnissaa innaallagissamik annertuumik atorneqanngitsumik (sinneruttumik) peqartillugu, erngup nukinganik nukissiorfimmeersumik, tamatumalu kiassaanerup sinneranut atorneqarfigisinnaasaani. Pisuni taakkunani arlariinni attavilersuisarnermut pisussaaffik peqataasassaaq pinngitsoorniarlugu nukimmik iluaqutigineqanngitsumik peqalersinnaara, taamalu innaallagissap erngup nukinganik iluaquteqarnikkut nukissiorfimmeersup tamakkiisumik iluaqutigineqarsinnaanera, tassami erngup nukinganik nukissiorfiup pilersitaa avatangiisit inuiaqatigiillu aningaasarsiorneranniit isigalugu pitsaanerpaamik iluaqutigineqassammata.

2.2 Siunnersuut

2.2.1 Sanaartukkat aamma erngup nukinganik nukissiorfimmik pioreersumik allilerineq, atortulersuutaat ilanngullugit

Siunnersuut tunngavigalugu Naalakkersuisut Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik nukissiorfik Nuummumut pilersuisut allissavaat, nutaamillu erngup nukinganut nukissiorfissamik Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersuisussamik sanatitsissallutik. Pisariaqartitsisoqarpoq erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiup Nuummumut pilersuisup

allineqarnissaa, maanna nukimmik pilersuineq annikillissanngippat annertusineqassappalluunniit. Tamannalu isumaqarpoq imeqarfik Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanniittoq nukissiorfimmik imermik pilersuisoq annertusineqartariaqartoq, ingerlatsineq taamaaginnarsinnaaqqullugu kiisalu maanna nioqqutissiorneq annertusisinnaajumallugu.

Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiup Nuummur pilersuisup allineqarnissaani taamaasilluni ilaavoq nukissiuummik nutaamik pilersitsinissaq, maanna nukissiorfiusumi, tamatumalu innaallagissap aqputaanut Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanniit Nuummur pilersuisunut pioreersunut attavilerneqarnissaa. Tamatumalu aamma ilagaa teknikkimut atortulersuutiniq pilersitsisoqarnissaa, sillimmatitut nukissiorfissamik pilersitsinissaq, attaveqaasersuutiniq pilersitsinissat, kiisalu atortulersuutiniq allaniq pisariaqartuniq pilersitsinissat illutassanillu sanaartornissat. Kiisalu aamma Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik nukissiorfiup allineqarnerata kingunerissavaa innaallagissap Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanniit Nuummur aqputaasa sananeqarsimanermittut 100 MW-mik tamakkiisumik assartuisunngornissaat.

Utoqqarmiut Kangerluarsunnguannut atasup tatsip imermik pilersorneqarnera annertusineqassaaq tatsimit allamiit, Isortuarsuup Tasianniit Kangerluarsunnguup Tasianut 16 km-inik kujasinnerusumiittumut aqquserneratigut. Uuttortaanerit Asiamit suliarineqarsimasut naapertorlugit Isortuarsuup Tasianut imeq kuuttoq Kangerluarsunnguup Tasianut kuuttartumiit ukiumut pingasoriaammik naannertussuseqarpoq. Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanilu nukissiorfiup Nuummur pilersuisup allilerneqarnissaata taamaasilluni ilagivaa sullorsualiornissaq Kangerluarsunnguup Tasiata aamma Isortuarsuup Tasiata akornanni. Sullorsualiortoqarpallu tatsit taakkua marluk akornanni imeq Isortuarsuup Tasianniit Kangerluarsunnguup Tasianut kuutsinneqarsinnaalissaaq, tamatumalu qularnaassallugu Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni nukissiorfiup imermik naammattumik pilersorneqalernissaa. Isortuarsuup Tasiata aamma Kangerluarsunnguup Tasiata akornanni sulluliornissaq allilerinissamut pisariaqarpoq, aammalu sulluliortoqariinngippat nutaamik nukissiorfiliortoqarsinnaanngilaq.

Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfimmik Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersuisussamik sanaartornerup ilagai nukissiorfiliorneq, kangerluup Kangersunerup eqqaani, sullorsuarmik erngup kuuffissaanik pilersitsinissaq tatsit Kuussuup Tasiata aamma Qinngap Ilulialeeraata akornanni, nukissiorfissamut atatillugu imeqarfiusussamut, kiisalu innaallagissap aqputissaanik nukissiorfimmii Qasigiannnguanut aamma Aasiannut sanaartorneq. Tatsit pineqartut Qasigiannnguniit kujammur kangimut 20 km missaanni inissisimapput. Suliassallu aamma ilagissavaa teknikkimut atortulersuusersorneq, sillimmatissatut nukissiorfissamik pilersitsineq, attaveqaasersuineq kiisalu atortulersuutiniq ikkussuineq illutaliornerlu.

Inaallagissap aqputissai periarfissat arlariit atorlugit aqqissuunneqarsinnaapput. Innaallagissap aqputissaanik 31 km-it missaannik takissusilimmik silaannakkut Qasigiannnguanut

pilersitsisoqarsinnaavoq, Aasiannullu innaallagissap aqqutissaanik 114 km-it missaanniittumik. Tamatumani piumasaqaataavoq Aasiannut innaallagissap aqqutissaasa nunamik eqqissisimatitaasumik Ramsar-eqarfiusumik Naternami aqqusaarinissaa. Periarfissap aappaatut Aasiannut innaallagissap aqqutai ilimanarpoq imap naqqatigoortut kabel-it atorlugit silaannakkullu innaallagissap aqqutaasigut aqqissuussisoqarsinnaanera Qasigiannguaniit, taamalu Naternami Ramsar-eqarfik avaqqunneqarluni. Aaqqissuussinerli taanna akisunerussaaq, soorluttaaq aarlerinaateqarsinnaasoq imaatigut kabelip umiarsuarnit iluliarsuarnillu innarlerneqarsinnaanera. Taamaattumik aqqutissaani tamarmiusumi silaannakkut aqqusiinissaq akikinnerpaajussaaq, qularnaannerpaajulluni, taamalu aaqqiissutissaalluni pitsaaneq.

Ataani tabelimi eqikkarneqarpoq piffissalersuinerugallartoq erngup nukinga iluaqutigalugu nukissiorfiliornissamut, ukiut 7-it iluanni suliarineqartussatut. Piffissalersuineq una tunngavigineqassaaq immikkuualuttortalersukkanik suliniummik pilersaarusiornissanut, piffissallu ingerlanerani ingerlaavartumik aaqqissuunneqartassalluni, ingerlatsinikkut aningaasarsiorneq imaluunniit inuiaqatigiinni aningaasarsiorneq isiginiagassat tunngavigalugit. Qitiuvoq pilersaarummi immikkoortut ataasiakkaat qilersorsimannginnissaat neqeroortitsinermut atatillugu, suliasap suliarineqarnerani killilersuutit sanaartugassatut suliniummik akitsorsaasussaammata.

Suliniutit aallartinneqarnissaat Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni nukissiorfiup allilerneqarneratigut, saniatigullu ilaatigut ilutigisaanik erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfimmik Qasigiannguanut aamma Aasiannut pilersuisussamik pilersitsiartuaarneq ingerlallugu, aalajangersimasuummat Nuup nukissiuuteqarnikkut pilersorneqarnerata aalajaallisarneqarnissaa, kiisalu suliniummi aningaasarsiorneq isiginiagassat ataatsimut isiginiarneqarnissaat. Tassanilu tatsimiit tatsip aappaanut sullorsualiornissaat piffissalersuinermit salliutissallugu pisariaqarluinnarpoq. Aningaasarsiorneq angusaqarluarnissamut annertunerpaamik tunngaviuvoq Isortuarsuup Tasianiit Kangerluarsunnguup Tasianut imermik kuutitsinerup ammarneqarnissaa.

Tabeli 1. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornissanut piffissalersuinerugallartoq

Nuuk	Ukioq 1	Ukioq 2	Ukioq 3	Ukioq 4	Ukioq 5	Ukioq 6	Ukioq 7
Illutassanik sanaartornerit							
Nukissiorfeqarfik							
Imermik aqutsinermut ventili							
Sanaartornerit							
Tammaarsimaarfik ingerlatsinerlu							
Aqqusernit illernillu							
Nukissiorfik nutaaq							
Sullorsuaq imermik ingerlatitsivik							
Maskiinat innaallagiarlu							

[illegible]

Inatsisissatut siunnersuutip § 5-a ilutigisaanik periarfissaqartitsivoq nunatta karsiata aningaasat attartukkani Nukissiorfinnut attartorteqqissinnaagai inatsit naapertorlugu sanaartugassanut pineqartunut atatillugu.

2.2.3. *Inatsisinut allanut atatillugu pissutsit*

Nunatta karsiata aningaasartuutissanut missingersuusiai aamma aningaasat attartugai aqunneqarput missingersuusiortarnermut naatsorsuusiortarnermullu inatsisikkut. Inatsit siunertaqarpoq ilalersuinissamik piffissap ingerlanerani aningaasanik amerlanerusunik atuisoqannginnissaanik, piffissap ingerlanerani isertitat periarfissiinerannut sanilliullugu, qularnaarumallugu aamma ukiuni aggersuni siunissami naalakkersuinikkut tulleriiarisooqarsinnaasarnissaa.

Aningaasaliissuteqartarnerit assersuutigalugu attaveqaasersuinernik suliniutinut ilalersuisuususaapput ungasinnerusumut aningaasarsiornikkut politikkip nunamut tamarmut atasumik attanneqarsinnaanissanut. Tamannalu minnerunngitsumik atuuppoq aningaasaliissutissanut atatillugu attartortoqartariaqartarnerani.

Missingersuusiortarnermut aamma naatsorsuusiortarnermut inatsimmi § 2 imaqarpoq piumasaqaatinik ataatsimut aningaasartuutissanut atatillugu missingersuusiart pisortat ataatsimut ingerlatsineranni ukiut 4-at iluanni oqimaaqatigiittassasut, imaluunniit sinneqartooruteqarfiusassasut. Aalajangersagaq Inatsisartut inatsisaatigut nr. 24, 28. November 2018-imeersukkut atorunnaarsinneqarallarpog 2021-ip naanissaata tungaanut, paasinarsimmat malittarisassaq taamatut iluseqartilluni atortuulersikkuminaattussaasoq. Matumalu inatsisissatut siunnersuutip ilutigisaanik taamaattumik naatsorsuutigineqarpoq saqqummiussisoqassasoq missingersuusiortarnermut aamma naatsorsuusiortarnermut inatsimmut allannguutissamik, maanna inatsimmi atuuttumi § 2-mi naleqqutsinngitsunut tunngatillugu.

Missingersuusiortarnermut aamma naatsorsuusiortarnermut inatsimmi piumasaqaataasut aningaasartuutissanut missingersuutit oqimaaqatigiittussaanerannik, allannguutissatut siunnersuummi ersittutut sulit atuutiinnassapput. Taamaattoq iginiarneqarpoq pissutsit assigiinngitsut iluanni pisariaqarsinnaasassasoq ukiut 4-at iluanni oqimaaqatigiissitsinissamut piumasaqaatip sanioqunneqarsinnaanissaa.

Erngup nukinganic iluaquteqarluni nukissiorfiliassat inuiaqatigiit aningaasarsiorteranni suliniutaapput imminnut akilersinnaasut annertunerusunik aningaasaliisoqarnissaanik pisariaqartitsiviusut, taamaattumillu unammillernartinneqassallutik missingersuusiortarnermut naatsorsuusiortarnermullu inatsimmi ukiut sisamakkaartumik oqimaaqatigiissitsisarnissamik ileqquusumut atatillugu. Ilutigisaanillu aningaasaliissuteqarnerit taakkua inuiaqatigiit aningaasarsiorterat isigalugu pitsaanerusumik aningaasarsiulernissamut peqataassallutik. Erngup nukinganic iluaquteqarluni nukissiorneq inuiaqatigiit nukissiuutinut piujuaannartitsisunut pisortat

pilersuineranni ikaarsaariartornerannut peqataassaaq, tamannalu ilalersuutaavoq
Nukissiuuteqarnermut Imermillu Pilersuineranut immikkoortumi pilersaarummut, tassani
siunnerfiummut pisortat nukissiuuteqarnerat 2030-imi sapinngisamik annertunerpaamik
nukissiuutinit piujuaannartitsisunit tunniunneqartalersimassasoq.

Inatsisartut naalakkersuinikkut tulleriiaarisarneranni inissaqartitsinissaq attatiinnarsinnaajumallugu
erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornissamik suliniutit ungasinnerusumut
suliniutaasutut inatsisissatut siunnersuut imaqarpoq periarfissamik Naalakkersuisut
sanaartugassanut ukununga pineqartunut atatillugu, inatsisissatut siunnersuummi §§ 1-4-imi
killilerneqartutut, nunatta karsianut aningaasanik attartorsinnaapput attartukkat ataatsimut 3,1 mia.
danskite koruuni annerpaaffissaqartillugit.

Missingersuusiortarnermut naatsorsuusiortarnermullu inatsimmi § 6-imi tunngaviusumik
ileqquuvoq Naalakkersuisut taamaallaat aningaasalersuutissanik attartortarnerat assersuutigalugu
attaveqaasersuineranut, atuisartut akiliutaasa pisortat aningaasartuutaat annikinnerulersissappatigit,
imaluunniit allatigit pisortat isertitaqarnerulissappata, taakkualu minnerpaatut attartukkat
erniaannut akilersuutaanullu akiliutigineqarsinnaappata.

Erniat aamma naafferartunik akilersuutit nunatta karsiata attartugaanut erngup nukinganik
nukissiorfiliornernut atatillugu atuisartut akiliutaasigut akilersorneqartussaapput. Ilutigisaanillu
ataatsimut erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliortiternerit pisortat nukissiuuteqarnermut
aningaasartuutaannik annikinnerulersitsisarput, erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiit
uuliamik nukissiornermi atortussamik pisiortortarneq illikartsittarmagu, taarsertarlugulu
akikinnerusumik erngup nukinganik iluaquteqarluni nioqqutissiornikkut. Ilanngullugulu erngup
nukinganik iluaquteqarluni suliniutit ataatsimut kinguneqartarput pisortat isertitaqarnerulernerinik
innaallagissamik sullitassanut nutaanut tusingaalersarnikkut, erngup nukinganik iluaquteqarluni
nukissiornikkut innaallagissamik qaminneqartartumik taaneqartumik inuit sullitat atuilerneqarsigut.

2.2.4 Aalajangersakkat allat

Siunnersuummi § 7-mi ilanngunneqarpoq aalajangersagaq erngup nukinganik iluaquteqarluni
nukissiorfiliornissat Nuummumut pilersuisussamik kiisalu Qasigiannguanut aamma Aasiannut
pilersuisussamik nunat tamalaat akornanni neqeroortitsinikkut
suliariumannittussarsiuunneqarsinnaasut. Nunat tamalaat akornanni nunarsuatsinni
neqeroortitsinikkut akinik nunat tamalaat akornanni unammillersinnaasunik
angusaqartoqarsinnaavoq. Tamannalu peqataasinnaavoq sulisussamik piukkunnartunik
pissarsiniarnermut, kiisalu kinguartoortoqarsinnaanerata akitsorsaasoqarsinnaaneratalu
pinngitsoorniarnissaanut. Ilutigisaanillu taamatut aqqissuussinikkut suliariumannittussarsiuussineq
qularnaarisinnaavoq nunatsinnit namminermit sulisussarsiornermut. Nunat tamalaat akornanni
neqeroortitsisoqarnerani atorineqassanngilaq sanaartugassanut tunngatillugu neqeroortitsisarnermut
Inatsisartut inatsisaat.

Siunnersuummi §§ 8-9 aamma § 10 nunamut tamarmut pilersaarusiortarnermut, arsaarinnissuteqartarnermut stempel-inullu akitsuutinik akiliinnginnissamut atuuttut ilanngunneqarput.

3. Aningaasarsiornikkut allaffissornikkullu pisortanut kingunerisassai

Sanaartugassanut suliniutinik inatsisissatut siunnersuummiittunik piviusunngortitsiniarnermi taamaasilluni piumasaqaataavoq annertoorsuarnik aningaasaliissuteqarnissat. Pisortanullu pingaarnertut aningaasatigut kingunerisassai tassaallutik aningaasanik attartornissat 3,1 mia. kr.-it missaat angullugit annertussusilinnik. Aningaasanik attartornissaq akikinnerpaaq nunatta karsianiissaaq, sanaartortumut attartortitseqqinnertalik. Nunatta karsiata aningaasartuutissai ernianut, akilersuinernut aningaasalersuinernullu allatigut sanatitsisumiit matussuserneqartassapput, atuisut akiliutaasigut aningaasalersuinermut aningaasartuutinik akilersuinikkut.

Tamatumalu saniatigut naatsorsuutigineqarput aningaasalersuinissamut aammalu avatangiisinik misissuinernut aningaasartuutit 10 mio. kr.-iunissaat. Aningaasartuutini ilaapput aningaasalersuinissamut avatangiisinillu misissuinernut – tassani ilaalluni ASN-imut nassuiaasiaq, tamatumanu aamma allaffissorneq siunnersuinerlu, aningaasalersueriaasissat, tamatumanilu ilaallutik aningaasanut niuerfiusunik misissuinerit aamma siunnersuineq il.il..

Inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut kingunerisassai pillugit misissuinernik naatsorsuusiortoqarsimavoq, ataani takuuk imm. 3.1 kiisalu malussajassutsinut misissuinerit, takuuk ataani imm. 3.2. Tamatumalu saniatigut ingerlatsinermut aamma suliffeqarfiup aningaasarsiorneranut ilutsimik Nukissiorfinnut tunngatillugu suliaqartoqarsimavoq, takuuk ataaniittoq immikkoortoq 3.3.

3.1 Inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut atatillugu kingunerisassaanik nalilersuineq

Nalinginnaasumik inassutigineqartarpoq pisortat aningaasaliisarnerini ataatsimoortunik nalilersuisarnerit, ataatsimut isigaluni suliniutip qanoq aningaasarsiornermut sunniuteqarnissaa eqqarsaatigalugu. Tamannalu tunuliaqutaralugu inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut kingunerisassat Nuummumut pilersuisup nukissiorfiup naammassisinnaasaasa annertusineqarnissaat kiisalu erngup nukinganik iluaquteqarluni Qasigiannguanut aamma Aasiannut pilersuisussamik nukissiorfiliernerup inuiaqatigiinnut kingunerisassai naatsorsuusiorneqarput.

Aningaasarsiornikkut nalornissutaalersut COVID-19-ip kingunerisai aallaavigalugit taamanikkut Naalakkersuisuusut 2020-ip aasaani aalajangerput suliniummi aningaasarsiornerup inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut ingerlatsinermilu aningaasarsiornermut suliniutip attanneqarsinnaassusii naatsorsuusiorneqassasut, kiisalu ilanngullugu aamma Namminersorlutik Oqartussat aningaasanik tigeriaannarnik peqarnerannut atasumik ilassuserlugu. Naatsorsueqqinnerillu siusinnerusukkut naatsorsuinernit allaanerumik siunnersortitut suliffeqarfimmit avataaneersumit suliarineqarput.

Naatsorsuinerit taakkua naammassineqarput februarip qiteqqunnerani 2021-imi. Naatsorsuinerillu nutaat pitsaannerusunik inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut atatillugu inerniliipput, Naalakkersuisoqarfiup naatsorsuisimaneranut siusinnerusumi pitsaannerusunik, matumalu ataani assigiinngissutsit pingaarnert nassuiarneqarlutik.

Naatsorsueqqinnerit ersersippaat Nuup pilersorneqarnerani naammassisinnaasap annertunerulersinnera, kiisalu erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfimmik Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersuisussanik pilersitsineq nammineq inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut akilersinnaanerusut, erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliunnginnermiit.

Inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut sunniutaasussanik naatsorsuusiornert ersittut nalunaarusiami “Kalaallit Nunaanni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornert inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut sunniutigisassai” ilanngussatut matumunnga ilanngunneqartoq takutitsivoq erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliassat arlariit pineqartut inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut sipaarutissaqartitsissasut 3,5 mia. kr.-init annertunerusut, ullumikkut naliusut suliniummi tunngavigalugit ukiunut atuuffigisassaanut missingersuusioraanni (ukiut 80-it).

Oqaatigineqassaaq ukiunut 30-nut ukiunut arlalinnut ingerlatsinnermi aningaasaqarnikkut sunniutaasussanik aamma naatsorsuisoqareermat. Tamanna matuma kinguliani immikkoortoq 3.3-mi erseqqinnerusumik itisilernerqarpoq.

Naatsorsuinnermi uuliap akigisa ineriartornerisa mianerisassaasarnert naatsorsuinnermi eqqummaariffigineqarput, naatsorsuutigineqarluni ukiuni arlariinni patajaatsuunissaat naatsorsuutigineqarput, minguitsumut ikaarsaariarneq peqqutaalluni. Taamaalluni inuiaqatigiinnert aningaasaqarnikkut erngup nukiganut suliniutinut naatsorsukkat patajaatsuunissaat isigineqarput.

Utoqqarmiut Kangerluarsunnguata allineqarneranut aningaasaliissuteqarneq inuiaqatigiinnut annertunerpaanik sipaarutissaqartitsissaaq. Naammassineqarsinnaasup annertunerulersinneratigut ilaatigut Nuummi innaallagissap qamittakkamik taaneqartoq aamma ungasianiit kiassarneq annertoorujussuarmik atorneqalertussaavoq, Nukissiorfiit pilersorsinnaasaat. Paarlattuanillu Nuummi innaallagissamik nioqutissiorneq pioreersoq annikinnerulissalluni, allilerisoqanngippat, pissutigalugu ullumikkut nukissiorfiup tasianiit imeq annertunerusoq kuulluni ilassutaasartumiit annerusoq atorneqartarmat. Ataatsimut inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni sipaarutaasussat Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni nukissiorfiup allineqarneratigut 3,2 mia. kr.-iussapput, suliniutip piffissami atuuffigisassaani, diskonto ullumikkut aningaasanut naatsorsoraanni.

Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfissamik Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersuisussamik sanaartorneq inuiaqatigiinnut sipaarutissaqartitsissaaq 300 mio. kr.-inik, diskonto ullumikkut aningaasap nalinganut naatsorsoraanni piffissami sanaartukkap atuuffissaani (ukiut 80-

it), taamalu inuiaqatigiinnut aningaasaliinerussalluni pitsaasoq. Taamaasillunilu immikkoortutut suliniutitut taanna isigigaanni naammassinnippoq “Inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut kingunerisassaanik naatsorsuusiortarnernut ilitersuut” naapertorlugu. Qasigiannnguanut Aasiannullu erngup nukiganik nukissiuuteqalernissaq immikkoortillugu isigigaanni Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni suliniutitulli qajannaatsiginngilaq, inuiaqatigiit aningaasarsiornerannullu sunniutaasut allannguisinnaanermut nalorninaatitaqassalluni, assersuutigalugu sulit nukissiuutitut akiusut appasinnerulersinnaanerinut. Taamaattoq piumasaqaataavoq uuliap akiata ukiut 80-it ingerlaneranni 20 procentinit annertunerusumik annikinnerulernissaa pisariaqartussaavoq, erngup nukiganik iluaquteqarluni nukissiorfiup Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersuisussap akilersinnaannginnerulernissaanut, illoqarfiit pineqartut marluk erngup nukiganik iluaquteqarluni nukissiorfiliorgissanngikkaanni.

Tabeli 7. Inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut kingunerisassai (net present cost) ataatsimut erngup nukiganik nukissiorfiliorneq isigalugu

Aningaasartuutit mio. kr.-ini	Tunngavik takorluugaq aallaaviusoq	Takorluugaq A Nukissiorfiliorneq i QAS aamma AAS	Takorluugaq B Nuumik pilersuisup allineqarnera	Takorluugaq C allilerineq Nuuk, QAS aamma AAS
Aningaasalersuinnermut aningaasartuutit	825	1.944	2.460	3.579
Ingerlatsinnermut aningaasartuutit	541	703	547	709
Ikummatissanut aningaasartuutit	7.917	6.333	3.042	1.458
Silaannaap mingutsinneranut aningaasartuutit	15	15	5	5
Aningaasartuutit ataatsimut	9.298	8.995	6.055	5.752
Nikingassut takorluukkamit aallaaviusumiit		304	3.243	3.547

Inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni kingunerisassaasa naatsorsuusiortarnernat imatut suliaavoq, taamaallaat ilanngunneqarlutik aningaasartuutit nukimmik aalajangersimasumik annertussusilimmik pilersuinnermi Nuummut kiisalu aamma Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersuinnermi. Inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni imminut akilersinnaanerpaamik suliniut taamaasilluni tassaavoq appasinnerpaanik ataatsimut aningaasartuuteqarfiusoq. Erngup nukiganik nukissiorfimmik allilerinerup uuliamik ikuallaasarneq peersissavaa, ikummatissanullu aningaasartuutit annikinnerulersillugit. Atuisuniit akiliutaasut nalilersuinnermi matumani ilaatinneqanngillat, kisiannili ingerlatsinnermut aningaasartuutini naatsorsuinnermi ilaallutik.

Uannga: NIRAS, Kalaallit Nunaanni erngup nukiganik iluaquteqarluni nukissiorfiliorneq inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut sunniutai, 2021.

Ataatsimut takorluugaq C, imaqartoq Utoqqarmiut Kangerluarsunnguata allineqarnissaanik aammalu nukissiorfiliornissamik Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersuisussamik inuiaqatigiit aningaasarsiorneranniit isigalugu akilersinnaanerpaavoq. Nunatta karsiata aningaasaliissutissanik attartornissaanik isumaliuteqarnermiit ilanngullugu isumaliutigineqarsinnaavoq sanaartugassat imatut aaqqissuunneqarsinnaaneri Nuummut pilersuisup nukissiorfiup allilerneqarneratigut aningaasat isaalertussat aningaasalersueqataasinnaaneri erngup nukiganik iluaquteqarluni

nukissiorfissap Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersuisuusussap sanaartorneqarnerani aningaasalersuutaqataasinnaaneri.

Siusinnerusukkut inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut atatillugu nalilersuineq 2019-imi suliarineqartoq saqqummiunneqartorlu “Nassuiaasiaq erngup nukinganik iluaquteqarluni Qasigiannnguit aamma Asiaat pilersorneqalernissaannut, kiisalu Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik nukissiorfiup Nuummut pilersuisup allineqarnissaanik” allaanerusunik inerreqarsimavoq, inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut atatillugu akilersinnaassusia annikinnerulluni, aammalu erngup nukinganik iluaquteqarluni Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersuisussamik nukissiorfiliorneq inuiaqatigiit aningaasarsiorneranniit isigalugu akilersinnaasimanani.

Naatsorsuinerit taakkua marluk assigiinngissusiat makkunuuna nassuiarneqarsinnaavoq:

- Naatsorsuinerit siunnersortinit avataaneersunit suliaasut ilaqarput tunngaviusumik takorluukkani aningaasaleeqqinnernik, aallaavigalugu pilersuinnermut tunngaviusut allannguuteqartinneqannginneri. Tamatumani ilaapput sulii ingerlaqqittumik diesel-itortunut nukissiorfinnut aningaasaleeqqittarnerit. Tamanna siusinnerusukkut naatsorsuusiornerni tamakkiisumik ilaatinneqartanngilaq.
- Naatsorsuinerit siunnersortinit avataaneersunit suliaasut piffissamik isiginiaapput naatsorsuutigalugu nukissiorfiit atuuffissaat ukiunik 80-inik sivisussuseqartoq. Siusinnerusukkut naatsorsuinnerni piffissalersuineq naanneerarsuusimavoq, aammalu ukiunit nioqqutissiorfiusut 17-it kisimik ilanngunneqarlutik Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni nukissiorfimmik allilerinnermi, kiisalu aamma ukiut nioqqutissiorfiusussat 14-it erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfissami Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersuisussami. Taakkua siusinnerusukkut aallaavittut tunngavigineqartut nutarterlugit malinnaatitsisoqarpoq, taamalu aningaasaliissutaasut naligisaannut annertussuliisoqarluni. Piffissaliussamut sivitsuineq inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut suliniutinut nalilersuinnerni naliginnaasumik iliuuserineqartarnermut naapertuuppoq aamma siusinnerusukkut Inatsisartut Sanaartornermut Ataatsimiititaliaanit (Ukiakkut 2020)-imi kissaataalluni. Siunnersortit avataaneersut nukissiorfiit ukiut atuuffissaannik aallaaviliineri nalorninaataasinnaasutigut missiuiiffigineqarput, ukiut 30-it atuuffigisinnaasaat tikillugit, tamatumali allannguiffiginngilaa eqikkaanermi inerniliunneqartut, takuuk malussajassutsimik nalilersuineq imm. 3.2-mi.
- Naatsorsuinerit siunnersortinit avataaneersunit suliarineqartut misissuivigisimavaat innuttaasut amerliartornissaanut siumut naatsorsuusiaasut 2050 angullugu, aallaavigalugu erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliat ukiuni amerlanerusuni atasinnaaneri. Siusinnerusukkut naatsorsuinnerni innuttaasut amerliartornissaannik naatsorsuinerit taamaallaat 2041-mut suliaapput. Qaffasinnerusumik piffissaliinikkut 2050-ip tungaanut Nuummi innuttaasut amerlanerussapput, taamalu sullitassat erngup nukinganik iluaquteqartussat amerlanerussallutik.

- Naatsorsuinerit siunnersortinit avataaneersunit suliaasut ilanngutinngilaat innaallagissamut nutsernerup annertusiartortup sunniutissai, akileraarutitsigut sunniutissat allannguuteqarnissat, akileraarut sanaartornermik ingerlatsisuneersut aammalu CO2-mut atatillugu aningaasartuutissat. Tamanna siusinnerusukkut naatsorsuinerit ilaavoq.

3.2 Malussajassutistik nalilersuinerit

Suliniutinut siunissami ukiunut amerlasuunut atuuttussani naatsorsuisarnerit aallaaveqartarput naatsorsuutigisamik assigiinngitsunik arlaqartunik, tamarmik aningaasarsiornerup piujuaannartitsinerimik tunngavilimmik sunnerneqartarnerimik imaqtartunik. Misissorumallugu suliniutimik aningaasartarnerup allannguinerit qanoq sunnerneqarsinnaanera naatsorsuutigeriikkanut tunngatillugu, erserpoq qanoq angusassatut naatsorsuutigisat sunneruminartigisarnerit naatsorsuutigeriikkat allanngornerisigut, assersuutigalugu orsussap akiata allannguutaani, pisariaqartitsinerit piumanerillu allannguutaanni, erniani il.il.

Nalilersuinerimik matumani aallaaviusussani arlaqartuni malussajassusissaq isiginiarneqarsimavoq. Pingaarnertut tassapput:

- Orsussap akiisa allannguutaat (uulia)
- Diskontup erniaata allannguutai
- Aningaasarsuutissani allannguutit
- Inuiaqatigiit Nuummi amerliartornissaasa allannguutaat
- Erngup nukingamik nukissiorfiit qanoq sivisutigisumik atasinnaanerisa allannguutaat
- Innaallagissamik atuinerup allannguutai, annertusiartortumik innaallagissamik tunisaqaleriartornermi.

Tamatumalu saniatigut malussajassutisimut naatsorsuusiortoqarsimavoq CO2-p kiilumut akia inuiaqatigiinnut sunniutaasussani ilaasimassagaluarpat qanoq issanersoq pillugu. Aningaasartuulli taanna ataatsimut naatsorsuusiart inernissaannut ilanngunneqanngilaq Kalaallit Nunaanni Paris-imi isumaqatigiisummi ilaanngimmat.

Tabeli 8 ataaniittoq takutitsivoq malussajassutistik nalilersuinerit inernerannik. Tabelip ersersippaa inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut suliniutip naliliivigineqarnera, aallaavittut tunngaviusut allanngorneranni, allannguneq qanoq inernissaannut sunniuteqassanersoq takujumallugu.

Tabeli 8. Malussajassutistik naatsorsuineq inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni suliniutip nalilersuivigineqarnerani

Malussajassuseq	Takorluugaq tunngavigisaq	Takorluugaq A Nukissiorfili- neq QAS aamma AAS	Takorluugaq B Allilerineq Nuuk	Takorluugaq C Allilerineq Nuuk, aamma QAS - AAS
Pingaarnertut inernerusut	9.298	8.995	6.055	5.752

Ikummatip akia, uulia + 20%	10.881	10.261	6.664	6.043
Ikummatip akia, uulia, - 20%	7.715	7.728	5.447	5.460
Ikummatip akia, uulia, uulia missingersuut appasittoq	8.369	8.268	5.750	5.649
Ikummatip akia uulia, Nukissiutitut aqutsisoqarfiup kisitsisai	11.927	11.081	6.846	6.000
Power-to-X*	10.043	9.577	6.285	5.819
Diskontsup erniaa, 3%	11.891	11.172	7.175	6.456
Diskontsup erniaa, 5%	7.533	7.505	5.272	5.244
Aningaasanut aningaasartuutit, + 20%	9.372	9.280	6.409	6.317
Aningaasanut aningaasartuutit, -20%	9.224	8.709	5.701	5.186
Aningaasanut aningaasartuutit, + 50%	9.483	9.708	6.940	7.165
Aningaasanut aningaasartuutit, - 50%	9.113	8.281	5.170	4.339
Inuiaqatigiit amerliartorneri, +0,2 %-point	9.761	9.431	6.245	5.915
Inuia. amerliartorneri, -0,2 %-point	8.862	8.582	5.878	5.598
Inuia. amerliartorneri, siunissamut Naatsorsueqqissaartarfik tunngavigalugu **	8.973	8.665	5.996	5.689
Piffissalersuineq ukiut 30	6.244	6.123	4.341	4.221
Piffissalersuineq ukiunut 60-inut	8.666	8.399	5.695	5.428
Innaallagissap atorneqartup annertusiartornera	9.829	9.526	6.206	5.902
Nukissiorfiup naammassisinnaasaa sialuup allanngorarnerani***, +20 %	8.670	8.122	6.055	5.508
Nukissiorfiup naammassisinnaasaa sialuup allanngorarnerani***, -20 %	10.101	10.041	6.134	6.074
CO2-mut aningaasartuutit ilanngullugit	9.429	9.102	6.096	5.769

*Isumalluarmut takorluugaqarluni aallaaveqarpoq akimik taaneqartumik back-stop pris 6,6 kr./L

**Siunissamut naatsorsuineq 2030 angullugu aallaavigalugu, tamatumalu kingorna 2050-ip tungaanut qaffakkiartorneq, 2011-2030-imi ukiumut agguaqatigiissitsineq aallaavigalugu.

***Tunngaviusutut Nuummuk tunngatillugu takorluukkap malussajassusia aamma takorluugaq A Qasigiannuani Aasiannilu erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliormi.

Paasissutissat ukunanga: NIRAS, Inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni kingunerisassanik naatsorsuinerit Kalaallit Nunaanni, 2021.

Naatsorsorneqarsimangillat malussajassutsit assigiinngitsut. Kisiannili orsussap akiata appasinnerungaatsialersinnaanera aammalu malunnaatilimmik sanaartornermut aningaasartuutit qaffasinnerulersinnaaneri missingersuusiasaanut sanilliullugu assersuutigalugu isumaqassaaq takorluukkap A-p takorluukkamit tunngaviusumit qaffasinnerulernissaanik.

Tabeli 9. Tunngaviusumik takorluukkamut atatillugu inuiaqatigiinni aningaasartuutitut malussajassuseq

Malussajassuseq	Takorluugaq tunngavigisaq	Takorluugaq A Nukissiorfiliorneq QAS aamma AAS	Takorluugaq B allilerineq Nuuk	Takorluugaq C Allilerineq Nuuk, aamma QAS - AAS
Pingaarnertut inernerusut	100%	97%	65%	62%

Ikummatissap akia, uulia, + 20%	100%	94%	61%	56%
Ikummatissap akia, uulia, - 20%	100%	100%	71%	71%
Ikummatissap akia, uulia missingersuut appasittoq	100%	99%	69%	67%
Ikummatissap akia, uulia Nukissiutitut aqutsisoqarfiup kisitsisai	100%	93%	57%	50%
Power-to-X*	100%	95%	63%	58%
Diskontsup erniaa, 3%	100%	94%	60%	54%
Diskontsup erniaa, 5%	100%	100%	70%	70%
Aningaasanut aningaasartuutit, + 20%	100%	99%	68%	67%
Aningaasanut aningaasartuutit, -20%	100%	94%	62%	56%
Aningaasanut aningaasartuutit, + 50%	100%	102%	73%	76%
Aningaasanut aningaasartuutit, - 50%	100%	91%	57%	48%
Inuiaqatigiit amerliartorneri, +0,2 %-point	100%	97%	64%	61%
Inuiaqatigiit amerliartorneri, -0,2 %-point	100%	97%	66%	63%
Inuia. amerliartorneri siunissaq naatsor-sueqqissaartarfik tunngavigalugu**	100%	97%	67%	63%
Piffissalersuineq ukiut 30	100%	98%	70%	68%
Piffissalersuineq ukiut 60	100%	97%	66%	63%
Inn. Atorneqartup annertusiartornera	100%	97%	63%	60%
Nukissiorfiup naammassinnaasaa sialuup allanngorarnerani***, +20 %	100%	94%	70%	64%
Nukissiorfiup naammassinnaasaa sialuup allanngorarnerani***, -20 %	100%	99%	61%	60%
CO2-mut aningaasart. ilanngullugit	100%	97%	65%	61%

*Isumalluartumik takorluugaq aallaaveqarpoq akimik taaneqartumik back-stop pris 6,6 kr./L

**Siunissamut naatsorsuineq 2030 angullugu aallaavigalugu, tamatumalu kingorna 2050-ip tungaanut qaffakkiartorneq, 2011-2030-imi ukiumut agguaqatigiissitsineq aallaavigalugu.

***Tunngaviusutut Nuummuk tunngatillugu takorluukkap malussajassusia aamma takorluugaq A Qasigiannnguanu Aasiannilu erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornermi.

Paasissutissat ukunanga: NIRAS, Inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni kingunerisassanik naatsorsuinerit Kalaallit Nunaanni, 2021.

Naatsorsuinerit ersersippaat takorluugaq C Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiup allilernerqarneranik ilaqartoq, aammalu nukissiorfissamik nutaamik Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersuisussamik ilaqartoq pissutsit naatsorsuutigisaasut allannguuteqarsinnaanerannut allanngujaatsorujussuusut. Takuneqarsinnaavoq pitsaanngitsup tungaanut sunniuteqassagaluarpalluunniit, sanaartornermi aningaasartuutit annertuumik qaffariaateqarnerannik, aammalu uuliap akiata annertuumik appariaateqarneranik, inuiaqatigiinniit ataatsimut isigaluni taakkua aningaasaliinerussasut peqqissut.

Tamanna aamma atuuppoq Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni allilerineq kisimiitillugu (takorluugaq B). Takorluugaq A, erngup nukinganik iluaquteqarluni Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersuisussamik kisimiitillugu nukissiorfiliorneq malussajassutsit naatsorsorneqarneranni allanngujaassusia annikinneruvoq. Sanaartugassanut aningaasartuutissat qaffasingaatsiarneri, innuttaasut amerlassusaannut sanilliullugu, minnerunngitsumik uuliap akiata

appasinnerani, sanaartugassanullu aningaasartuutit qaffasinneranni, inernerusussaq sunnerneqassaaq.

3.3 Ingerlatsinermi aningaasartuutitsigut Nukissiorfinnut sunniutaasussat

Inuiaqatigiinni aningaasarsiornermut sunniutaasussanik suliniummut atatillugu nalilersuinermi ingerlatsinermut tunngasutigut naatsorsuusiortoqarsimavoq, Nukissiorfiit ingerlatsineranni aningaasarsiorneq aallaavigalugu. Naatsorsuinerit imaqarput ingerlatsinermut suliffeqarfiullu aningaasaqarnerannut naatsorsuusianik, immikkuualuttortalersuisunik erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiit aningaasarsiornerannik, Nukissiorfiit aningaasarsiornerannut atatillugu ukiunut 30-inut atuuttumik. Nukissiorfiit ingerlatsinermut aningaasarsiornerat naatsorsuusiorneqarpoq sanaartukkanut aningaasaliisarnerit sanilliunneqarnerisigut aammalu siunissami ingerlatsinissamut aningaasartuutissat, kiisalu isaatissatut naatsorsuutigineqartut.

Naatsorsuinerne ersipput tunngaviusut arlaqartut, tassani aamma innaallagissap, erngup aamma kiassanerup akii, kiisalu erniat aammalu nalikilliliisarnerni il.il. tunngaviusartut. Angusassanut tunngaviusut pingarnerit tassaapput innaallagissap, erngup aamma kiassanerup akiisa allannguuteqartannginnissaat uuliap akiata qaffakkiartornera ilutigalugu, aammalu Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni nukissiorfiup innaallagissamik nioqqutissiornerata annikilliaratunnginnissaa, aallaavittut tunngaviusuni imermik amigaateqarnermik peqquteqartumik. Naatsorsueriaaseq taanna piuminarneruvoq takorluukkat assigiinngitsut sanilliuttarnerini, kisiannili aamma tunngaviusumik takorluukkami isumaqarluni Nukissiorfiit erngup nukinganik nukissiorfiliortoqanngippat amigartooruteqalissasut.

Suliffeqarfittut namminersortitatut periarfissaqarpoq akinik aqutsisinnaanermut, inuiaqatigiinni pisariaqartitsinerneq tunngaveqartumik. Suliffeqarfittut namminersortitatut ingerlatseqatigiiffik aqunneqarpoq aningaasartuutikinnerpaanissamik atuisartunut tunngaveqartumik, sinneqartoorutinillu katersisussaananani aningaasaliissutissanut annerusunut atugassanik, imaluunniit piginnittunut sinneqartoorutisitsinissamik siunertaqartumik. Tamanna isumaqanngilaq ingerlatseqatigiiffik oqimaaqatigiissitsiinnartassasoq angusat 0-koruuniullutik, isiginiagassat aamma oqimaaqatigiissitsisarnermik aningaasalersueqqittarnernillu ilaqartarmata. Ilanngullugulu aamma oqaatigineqarsinnaavoq innaallagissap qamittakkap akia qaffariartortinneqarnikuunngimmat uuliap akiisa qaffakkiartuaarnissaannik naatsorsuutigisaqarnermik peqquteqartumik, tungaviusimasunik inuiaqatigiinni ingerlatsinermilu aningaasartuutit naatsorsorneqarneranni. Akinut politikki maanna Nukissiorfinnut atuuttuusoq aallaaveqarpoq innaallagissamik qamittakkamik atuinerneq uuliap akia naapertorlugu aaqqissuussisoqartassasoq, taamaattumillu ingerlatsinerneq aningaasaqarneq nalilersorneqarsimasoq Nukissiorfiit aningaasarsiornerannik niuernerneq tunngaveqartumik ajunngitsumik nalilersuinerneq annikinaarisoqarsimavoq.

Tabeli 10 ataaniittoq takutitsivoq takorluukkani assigiinngitsuni ingerlatsinerup kingunerisassanik assigiinngitsunik. Tabeli ersersitsivoq allannguutinerneq aningaasani kaaviiartitani, ingerlatsinerneq aningaasartuutinerneq, ikummatissat akiini aammalu naammassisani, erngup nukinganik iluaquteqarluni

nukissiornermik tunngaveqartuni, taakkualu qanoq aningaasaqarnikkut ingerlatsinermit sunniuteqarnerinik. Ungalusanik naatsorsuinerit tassaapput kisitsisit negativiusut.

Tabelimi 10-mi ersippoq ingerlatsinermi aningaasartuutit, piffissami ukiut 30-it ingerlaneranni isigalugit, inuiaqatigiinni aningaasartuutininik naatsorsuinermit naapertuuttut, arlariillutik takutitsimmata takorluukkamik C-mik naammassisaqarnermik, erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliassat pineqartut arlariit sananeqarnerisigut, taannalu aaqqiineq imminut akilersinnaanerpaajusoq. Taakkua malitseqarput Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfissamik taamaallaat sananermik (takorluugaq B), akilersinnaanerpaap tullerisaanik. Kiisalu aamma erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliorneq Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisussamik tunngaviusutut takorluukkamit akilersinnaaneruvoq, tassalu erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfissanik sanasoqannginnissaaniit.

Tabeli 10. Ingerlatsinermi aningaasarsiornikkut angusat

Ingerlatsinermi angusat allannguutsigut maanna naliusut allannguutaat (mio. kr.)	Takorluugaq tunngaviusoq	Takorluugaq A Nukissiorfiliorn eq QAS aamma AAS	Takorluugaq B allilerineq Nuuk	Takorluugaq C allilerineq Nuuk, QAS aamma AAS
Kaaviiartitat allannguutaat, Nuuk	646	646	4.094	4.094
Kaaviiartitat allannguutaat, QAS-AAS	-	766	-	766
Kaaviiartitat allannguutaat katillugit	646	1.412	4.094	4.860
Ingerlatsinermi aningaasartuutit allannguutaat (ikummatit ilanngunnagit), Nuuk	272	272	154	154
Ingerlatsi. aningaas. allannguutaat (ikum. ilanngunnagit), QAS-AAS	4	165	4	165
Ingerlatsi. aningaasartuutit allannguutaat (ikum. ilanngunnagit), katillugit	276	436	158	319
Ikummatissanut aningaasartuutit allannguutaat, Nuuk	1.486	1.486	76	76
Ikummatissanut aningaasartuutit allannguutaat, QAS-AAS	84	-808	84	-808
Ikumm. aningaasart. allanng. katillugit	1.570	678	160	-732
Aningaasalersuinermit aningaasartuutit, Nuuk	170	170	1.522	1.522
Aningaasalersuinermit aningaasartuutit, QAS-AAS	97	1.153	97	1.153
Aningaas. aningaasartuutit katillugit	267	1.323	1.619	2.675
Ingerlatsinermit aningaasartuutit allannguutaat, Nuuk	-1.282	-1.282	2.342	2.342
Ingerlatsinermit aningaasartuutit allannguutaat, QAS-AAS	-185	256	-185	256
Ingerlatsinermi aningaasartuutit allannguutaat katillugit	-1.467	-1.026	2.158	2.598
Takorluukkamut tunngaviusumut sanilliullugu allaanerussutai		441	3.624	4.065

Uannga: NIRAS, Inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni kingunerisassai, Kalaallit Nunaanni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornerni, 2021.

Tabelimi ilanngullugu aamma ersippoq takorluugaq A (erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliorneq Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersuisussamik) kisimi ingerlanneqassappat ingerlatsinermit malunnaatilissuarnik amigartooruteqarfiussasoq. Tamatumunnga pissutaavoq naatsorsuusiorderit aqqissuunneqarneri Nukissiorfinnut aningaasartuutitut, ikummatissat akiisa qaffakkiartornerannik tunngaveqartut. Amingartoorneq taamaattoq tunngaviumik takorluukkamiit minneruvoq.

4. Aningaasarsiornikkut allaffissornikkullu inuussutissarsiorturnut kingunerisassai

Naalakkersuisut Nukissiuuteqarnermut Imermillu Pilersuinermit immikkoortumi pilersaarutaanni anguniakkat pingaernerit ilagaat nukissiuuteqarnikkut aqqissuussinerit nutarteriffigineqarnissaat. Tamatumunnga ilaatigut tunuliaqutaapput pilersuinermit pitsaassutsinik annertunerulersitsineq, kiisalu aamma ungasinnerusumut ataatsimoorussanik aningaasartuutit annikinnerulersinneri, innuttaasunut inuussutissarsiorturnullu nukissiuuteqarnikkut tunisaqartarnernut atatillugu. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissamik nioqqutissiornerup kingunerisussaavaa nukissiuutinik nioqqutissiornermit atatillugu aningaasartuutaasartut annikinnerulernerit, nunap piinik orsussanik atuilluni dieselitortumik nioqqutissiuuteqarnermit sanilliullugu. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliorderit atortulersuusersuutaat ilanngullugit piffissap ingerlanerani taamaasillutik inuussutissarsiorturnut pitsaasunik killiliussanik atugassaqaqtitsilissapput. Tamatumalu ilanngullugu aamma annikinnerulersissavai nalorninaatit pilersartut uuliap akiata allanngorartarnerisigut, kiisalu niuernikkut oqimaqatigiissitsineq pitsaanerulersissallugu.

Namminersorlutik Oqartussat erngup nukinganik nukissiorfinnik atortorissaarutitaqartunik aningaasalersuinermit, pilersitsinermit ingerlatsinerimullu tunngatillugu aningaasaliisartunut avataaneersunut ataatsimoorumik isumaqatigiissuteqarnissaannut kiisalu taakkuninnga piffissaq erseqqinnerusumik aalajangersarneqartoq malillugu Namminersorlutik Oqartussanut tunniussinissamut periarfissamik inatsisissatut siunnersuut imaqarpoq. Inatsisissatut siunnersuummi taamaalilluni BOT-imi isumaqatigiissuteqarnissamut periarfissaq inatsimmi tunngavissalerneqarpoq, tassani aningaasaliisartoq avataaneersaq erngup nukinganik nukissiorfinnik atortorissaarutitaqartunik piffissap erseqqinnerusumik aalajangersarneqartup ingerlanerani pilersitsinissamut ingerlatsinissamullu akisussaaffeqalissalluni kiisalu aarlerinaataasut tassunga atasut annertuut nammassallugit. Aningaasalersuinermit taamatut ilusiliinerup taamaalilluni missingersuutit isumannaatsuunerannik annertuumik malitseqassaaq. Tamatuma saniatigut isumaqatigiissummi siunissami nukissiorfiliorderup siunissami ingerlatsinissamut ataatsimoorutillugu eqqarsaatigineqarnerani, ilusiliaq aarlerinaataasunik naapertuunnerusumik avitseqatigiinnissamut aammalu tamakkiisumik aningaasaqarnerup pitsaanerunissaanut tunngavissiisaaq.

5. avatangiisinut pinngortitamut innuttaasullu peqqissusiannut kingunerisassai

Siunnersuut aalajangersaavoq atugassarititaasunik killiussassanik sanaartornissanut, aningaasalersuinissanut aamma ingerlatsilernissanut erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfinnik Nuummuk kiisalu aamma Qasigiannuanut Aasiannillu pilersuisussanik. Inatsisinik allanik tunngaveqarput, matumani aamma Erngup nukingata nukissiornermut atorneqartarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat, aamma Avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaanik Inatsisartut inatsisaat, eqqarsaatigalugu akuersissuteqartoqarsinnaanersoq erngup nukinganik iluaquteqarnikkut atortulersuutitalinnik nukissiorfiliortoqarsinnaanersoq, aammalu tamatumani qanoq ittunik atugassarititaasoqassanersoq eqqarsaatigalugit.

Maanna Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni Nuup eqqaani erngup nukinganut nukissiorfeqareerpoq. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiuutitai nammeneq qaqqap iluani 600 miiterinik ilorpasitsigisumiipput, aammalu nukissiuuteqarfimmiit sullorsuaqarluni 14 km.-inik takissusilimmik imeqarfiusumut Kangerluarsunnguup tasiani. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiup pioreersup allinissaani nukissiuummik nutaamik ikkussisoqassaaq, maanna innaallagissap aqutaanut pioreersunut Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanneersunut attavilerneqartussamik. Tamatumalu kingunerissavaa teknikkimut tunngasunik atortulersuusersuinissat, kiisalu atortulersuutitik allanik tamatumunnga attuumassuteqartunik ikkussuinissat, nukissiuummik sillimmatissamik ikkussuinissaq aammalu illutaliornissaat, saniatigullu aamma Nuummi attaveqaasersuutit annertusineqarnissaannut aningaasaliissuteqarnissat Nuup illoqarfiani. Kiisalu aamma sullorsualiortoqassaaq maanna imeqarfiusumut Kangerluarsunnguup tasianut tatsimiit allamiit, tassa Isortuarsuup tasianiit, kujasinnerusumi 16 km.-inik inissisimasumiit.

Qasigiannugit aamma Asiaat eqqaanni nutaamik erngup nukinganut nukissiorfiliornissaq siunnerfiuvoq. Tamatumani ilaavoq nukissiuuteqarfimmik kangerluup Kangersunerup eqqaani pilersitsinissaq, kiisalu aamma sullorsualiornissaq tatsit Kuussuup tasiata aammalu Qinnap Ilulialeralata akornanni, nukissiorfiup imeqarfittassanut atasumik. Tabit Qasigiannugit kujataata kangiani 20 km-it miss. Inissisimapput. Tamatuma saniatigut aamma atortulersuutissanik, soorlu teknikkimut atortunik kiisalu attaveqaasersuutitik sullissinermilu atortussanik sanaartortoqassaaq, aamma illutassanik, saniatigullu aamma aningaasaliissuteqartoqarluni attaveqaasersuutitut kiisalu Qasigiannugani aamma Aasianni nassiussuinernut atortunik. Innaallagissap aqutissaanik pilersitsisoqassaaq, nukissiorfimmit innaallagissamik illoqarfinnut ingerlaartitsisartussanik.

Innaallagissap aqutissai pilersinneqarsinnaapput periaatsit assigiinngitsut atorlugit. Qasigiannuanut innaallagissamut silaannakkut aqqusiortoqarsinnaavoq 31 km. -it missaannik takissuseqartumik, aammalu Aasiannut innaallagissap aqutissaanik 114 km.-it missaannik takissuseqartussamik. Tamatumani pisariaqassaaq Aasiannut innaallagissap aqutaasa Naternami nunakkut (narsartarsuaq marraasoq) Ramsar naapertorlugu illersugaasup sinaatigut ingerlatinneqarnissaa. Periarfissaq alla tassaassagunarpoq immap naqqatigut kabelililiineq aammalu silaannakkut aqqusiineq Qasigiannuganiit, taamalu sumiiffiup Ramsar-eqarfiusup avataatigut.

Aaqqiissutissarli taanna akisunerussaaq, soorluttaaq aarlerinaateqassasoq kabelip immap naqqatigoortup umiarsuarnit imaluunniit iluliarsuarnit innarlerneqarsinnaanera. Kisianni taanna teknikkikkut isigalugu aaqqiissutissaanngilaq inassutigineqarsinnaasoq, pissutigalugu kabelip innarlerneqarsinnaanera, innaallagissamik diesel-itortut atortorissaarutit atorlugit pilersuisoqarallartussanngorlugu. Taamatullu innaallagissap aqqutaanik immap naqqatigoortumik ajutoorneq naatsorsuutigineqarpoq nalunaarasuartaaserinikkut kabelip immap naqqatigoortup ajoquserneraniit suliarissallugu pisariunerussaqisoq. Taamaattumik aqqutaa tamaat innaallagissap aqqutaanik silaannakkoortitsinissaq akikinnerpaassaaq qularnaannerpaallunilu, nukissiuuteqarnikkullu isigalunilu piumaneqarnerussalluni. Immap naqqatigut kabeli atorlugu aaqqiissutissaq periarfissap aappaatut misissorneqarpoq 2012-imi, pinngortitamut kingunerisassaanik nalilersuineri. Silaannakkut aqquusiinissamut atatillugu, sumiiffiup Ramsar-eqarfiusup sinaatigut, ersippoq pinngortitamut sunniutaasussanik nalilersuineri “innaallagissap aqqutissaanik pilersitsinissaq pilersaarutigineqartutut nalilerneqanngilaq annerusumik akornusersuisussatut kalaallit nerlerisa meqquerfigisagaanni. Sanaartorneq aamma ingerlatsilernissaq erngup nukinganik nukissiorfissamik uumasunut aamma naasunut sumiiffimmi annerusutigut sunniuteqartussaatinneqanngilaq.” Sanaartornerup kingornagut naatsorsuutigineqanngilaq pinngortitaq sunniuteqarfigineqassasoq.

Suliaqartoqassaaq piumasaqaataasutut ASN-imut misissuinerimik, erngup nukinganik nukissiorfiliornissamut atatillugu, ilanngullugit atortulersuutit Nuummut pilersuinerimut atatillugu, kiisalu aamma Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersuinerimut atatillugu. Misissuinerit tamanut ammasunik tusarniaanernik ilaqassapput, inaarutaasumik akuersissuteqarnissat siunnerfigalugit. Maanna pissutsit atuuttut tunngavigalugit oqaatigineqareersinnaanngilaq sunniutaasussat qanoq ittut siunnersuutip matuma avatangiisinut aamma pinngortitamut kingunerisinnaanera, siuliani innaallagissap aqqutaanut sunniutaasussat eqqaaneqareersut saniatigut. Taamaattoq eqqaaneqareersutit maannamut misissuinerit tunngavissaqarsimanngilaq pasitsaassaqartoqaranilu pitsaanngitsunik avatangiisinut aammalu pinngortitamut sunniutaasinnaasunik. Tamanna inaarutaasumik isummerfigineqartussaassaaq, tamatumani aamma siuliani eqqaaneqartutut innaallagissap aqqutaasa sumiiffimmi Naternami Ramsar-eqarfiusukkoornissaat eqqarsaatigalugu, ASN-imik misissuinerit pisussaaffiusut suliarineqarnerini.

Avatangiisinut tunngasumik suliat erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfinnut atortulersuutaat ilanngullugit Nuummut pilersuisussamut kiisalu Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersuisussamut pissaaq inatsisit suliamut atuuttut naapertorlugit, tamatumani aamma Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat sanaartukkat ilaasa avatangiisinut qanoq sunniuteqartarneri pillugit nalilersuisarneq pillugu, aamma avatangiisinik nakkutilliinermut akiliutaasartut pillugit aalajangersakkat. Nalunaaruteqartoqartussaavoq sanaartukkat erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiit atortulersuutitallit Nuummut aamma Qasigiannnguanut Aasiannillu pilersuisussat pillugit, nalunaarummi eqqaaneqartumi aalajangersakkat naapertorlugit.

Kiisalu aamma suliaqartoqassaaq Avatangiisinut Sunniutissat Pillugit Nalilersuineramik (ASN-nalunaarusiaq) sanaartornermi erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfinnik Nuummut pilersuisussamik kiisalu Qasigiannguanut aamma Aasiannut pilersuisussamik. Nukissiorfiit suliarissavaat taakkua ASN-imi nassuiaasiat, qularnaareqataasussat Naalakkersuisut pisariaqartunik paasissutissinneqarnissaannik sanaartukkat avatangiisinut sunniutigisinnaasaat pillugit, pilersitsinissamut akuersissuteqarnissamut atatillugu, allilerinissamut imaluunniit sanaartugaatinik allannguuteqartitsinissamut tunngatillugu. ASN-mi nassuiaasiaq aamma peqataassaaq qularnaarinissami Naalakkersuisut akuersinerminni pisariaqartunik paasissutissanik peqarnissaannik atugassarititaasunik aalajangersaanissaminni, sanaartukkat avatangiisinut sunniutigisinnaasaasa annikinnerpaaffissaminiinnissaat eqqarsaatigalugit. Aalajangersagaqarpoq periaasissanik ASN-imik suliaqarnerni innuttaasut akulerunneqarnissaat pillugit. Naalakkersuisut ASN-imi nassuiaasiamik suliarinninneranut atatillugu aammalu tusarniaanermi akissutitik suliarinninnermi, ilaatigut isummerfigineqartussaassapput sanaartornermut atatillugu atugassarititaasinnaasut.

6. Innuttaasunut kingunerisassai

Erngup nukinganik iluaquteqarnikkut nukissiorfiliornerup innaallagissamik nioqquteqarneq sunniuteqarfiginavianngilaa. Tamatumalu ilaatigut kinguneraa Naalakkersuisut pilersuinermillu ingerlatsisuusut allat suli ingerlaqqittumik pisussaaffeqartut naammassisaqarfiulluartumik naammattumillu innaallagissamik, imermik aamma kiassanermik pilersuisussaataitanerat, illoqarfinni nunaqarfinnilu sullitanut. Tamatumalu ilanngullugu aamma kingunerissavaa Naalakkersuisut ingerlaqqittumik innaallagissamut akitsuutitik akinillu aalajangiisartuuneri. Siuliani 2.1-imi inatsisit atuuttut pillugit immikkoortoq innersuunneqassaaq.

Naatsorsuutigineqarpoq malunnaatilinnik pitsaasunillu innuttaasunut sunniuteqarnissaa, siunissamut qularnaakkanik imminullu akilersinnaasunik atortulersuuteqarnikkut, piffissamut ungasissumut periarfissaqartitsisunik nukissiuutit akiisa appasinnerunissaannik, ikummatissanik atuinnermut sanilliullugu.

7. Allatigut pingaarutilinnik kingunerisassai

Siunnersuut allatigut pingaarutilinnik kingunerisassaqaanngilaq.

8. Pisortanik, katuffinnik il.il. tusarniaaneq

Siunnersuut ulluni 18/5 2021 pisortat tusarniaasarnernut quppersagaanni www.naalakkersuisut.gl tamanut takusassiarineqarsimavoq, tusarniaaneq piffissalerlugu 18/6 2021-imut.

Siunnersuut piffissami 18/5 2021-imiit 18/6 2021-imut tusarniaassutigineqarsimavoq makkunani tusarniaavigineqartartuni: Avannaata Kommunia, Kommune Qeqertalik, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, KANUNUPE, SIK (Sulineramik Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat), Sulisitsisut (GE), Mittarfeqarfiit, Nukissiorfiit

Royal Arctic Line A/S, Asiaq, Grønlandsbanken A/S, BankNordik, Visit Greenland, Transparency Greenland, WWF Greenland, KNAPK, Pinngortitaleriffik, Timmiaq, KNI, Kalaallit Nunaata Katersugaasivia Allagaateqarfialu.

Tusarniaanermi akissutini ukunanga tigusaqartoqarpoq: Flemming Hybholt, Sulisitsisut (GE), Qeqqata Kommunia aamma Timmiaq.

Tusarniaanermi akissutaasut tamanut takusassiarineqarput tusarniaasarnernut quppersakkami www.naalakkersuisut.gl. Tak. tusarniaanermi akissutaasoq.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatit

§ 1-imut

Siunnersuummi aalajangersarneqarput killiliussatut atugassarititaasussat sanaartornermi, aningaasalersuinermi aammalu ingerlatsineri erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfinnik atortulersuutaat ilanngullugit Nuummut, kiisalu Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersuisussanik nukissiorfiliornernut.

Siunnersuut pingaarnertut siunertaqarpoq nukissiuuteqarnikkut qorsuusumik ingerlatsinermik taaneqartartumut ikaarsaariartornerup ilaatut. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornernik suliniutiniq piviusunngortitsineq Nuummut kiisalu aamma Qasigiannnguanut Aasiannillu pilersuisussanik peqataassaaq nukissiuutiniq piujaannartitsinermik tunngavilinnik atuinertup annertunerulernissaanut, aammalu taamaasilluni ilalersuutaassalluni nukissiuutiniq piujaannartitsisunik atuinermut, nukissiuuteqarnerullu nutarterneqarneranut, Naalakkersuisut Nukissiuuteqarnikkut Imermillu Pilersuinikkut Immikkoortumi Pilersaarutaannut atatillugu. Suliniutillu piviusunngortinneqarnera aammattaaq ilalersuisuussaaq immikkoortumut pilersaarutit anguniagaanut, erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornikkut Qasigiannnguit aamma Aasiaat pilersorneqalernissaannik, kiisalu aamma maanna illoqarfinni arfinilinni erngup nukinganik nukissiorfeqarfiusuni aningaasaliisoqartarnissaanik qularnaarumallugu illoqarfinni pineqartuni innaallagissamik aamma kiassanermik pisariaqartitsinerit tamakkiisumik naammassineqarnissaannik. Immikkoortumut pilersaarut aamma aalajangiiffigisassatut siunnersuut UPA2019/165 tunuliaqutaralugu sammisami tassani Naalakkersuisut Inatsisartut ukiakkut 2019-imi ataatsimiinneranni aalajangiiffigisassatut siunnersuut Inatsisartunut saqqummiuppaat, Naalakkersuisut peqquneqassasut sulissutigissagaat sulissutigineqassasooq erngup nukinganik iluaquteqarnikkut Qasigiannnguit aamma Aasiaat nukissiuuteqarnikkut pilersorneqalernissaannut sanaartornissap sulissutigineqarnissaanik, kiisalu erngup nukinganik nukissiorfiup Nuummut pilersuisup allineqarnissaanik (UKA 2019/153). Aalajangiiffigisassatut siunnersuutit

akuersissutigineqarneratigut Naalakkersuisut pisussaaffilerneqarput kingusinnerpaamik Inatsisartut 2020-imi ukiakkut ataatsimiinneranni saqqummiutissagaat siunnersuut erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornissamik, aningaasalersuinissamut siunnersuut aamma erngup nukinganik ingerlatsinermut siunnersuut, aningaasalersuinissamut ilusiliatut siunnersuutit periarfissaasut killiliussaasa iluanni, pilersitsisoqassasoq pisariaqartunik inatsisitigut tungavissamik ilusiliap qinerneqartup iluani, sanaartornissanut, aningaasalersuinissamut aammalu ingerlatsinissamut erngup nukinganut nukissiorfinnik. Suliniut naammassinnittuussaaq niuernikkut piumasaqaataasunik inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni kingunerisassaanik nalilersuisarnermut Ilitsersuummi. COVID-19-ip aamma Inatsisartunut qinersinerup ulloq 6. april 2021 ingerlanneqartup kingunerisaanik siunnersuut 2021-imi ukiaanerani ataatsimiinnermi saqqummiunneqarpoq.

Siunnersuutikkut taamaasilluni aalajangersarneqarput killiliussat ileqqussallu qitiusut sanaartornissamut atortulersuutitalinnik Nuummut pilersuinermit kiisalu Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersuinermit, tamatumunngalu atatillugu aningaasalersuinissamik ingerlatsinissamillu.

§ 2-mut

Aalajangersakkami nalunaarsorneqarput inatsimmi pingaarnertut siunertaasut, tassa Naalakkersuisut Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfik Nuummut pilersuisoq allissagaat, kiisalu erngup nukinganut nukissiorfimmik nutaamik Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersuisussamik sanatitsissasut.

§ 3-mut

Aalajangersakkami nalunaarsorneqarput sanaartugassat tigussaasunik annertussusaat aammalu aalajangersarneqarluni Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni nukissiorfiup Nuummut pilersuisoq allineqassasoq nukissiummik nutaamik Utoqqarmiut nukissiorfittaanni, innaallagissallu aqputai maanna pioreersut aqputigalugu ingerlatinneqartassasoq, kiisalu Kangerluarsunnguup tasiata aammalu Isortuarsuup tasiata akornanni sullorsualiortoqassasoq erngup aqputissaanik. Tamatuma aamma kingunerissavaa pisariaqartunik teknikkimut tunngasunik atortulersuusersuinissat kiisalu attaveqaasersuinissat allanillu attuumassuteqartunik atortulersuinissat, aamma illutassat. Tamakkualu ilaatigut aamma tassaasinnaapput sillimmatitut diselitortumik nukissiuut, Nukissiorfiit maanna erngup nukissiorfiannut atatillugu, illoqarfinni innaallagissap aqputaasa nukittorsarneqarnissaat, innaallagissamik iluaquteqarluni imermik kissaassutitsigut iluaquteqartoqarsinnaaqullugu aammalu elpatroninik taaneqartut inuinnarni pisortanilu sullitani atuisoqarsinnaalersikkumallugu, kiassaaneq innaallagissamoortunngortikkumallugu, ungasissumiittunik kiassaaneq annertusarumallugu kiisalu attaveqaasersuutissat erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiup nioqqutaanik tunisaqalernerulerumalluni. Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik iluaquteqarluni

nukissiorfiup Nuummot pilersuisup allineqarnissaa tamatuma saniatigut kinguneqassaaq innaallagissap aqquataasa Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanniit Nuummot ingerlasut tamakkiisumik atorneqalernerannik, sananeqarnerminni ingerlaartitsiviusinnaammata 100 MW-mik.

Pisariaqartitsisoqarpoq erngup nukinganik iluaquteqarluni Nuummot pilersuinermini annertusaanissamik, nukissiuutinik piujuaannartitsisunik iluaquteqarnerup maanna atuuttup annertussusia attanneqaannassappat. Tamanna isumaqarpoq pisariaqartitsisoqartoq Utoqqarmiut Kangerluarsunnguannut atasumik imeqarfiup annertusineqarnissaanik, maanna ingerlatsineq attatiinnarsinnaajumallugu, kiisalu aamma nioqqutissiorneq annertusisinnaajumallugu. Utoqqarmiut Kangerluarsunnguata tasianut erngup kuuttup annertussusia ilaneqarsinnaavoq tatsimik allamik iluaquteqarnikkut, Isortuarsuup Tasia, maanna imeqarfiusumiit kujammut 16 km missaannik inissisimasumiit. Uuttortaanerit Asiamit ingerlanneqartut naapertorlugit Isortuarsuup Tasia ukiumut ilivitsumut kuuffiusarpoq imermik maanna Kangerluarsunnguup Tasianut kuuttartup pingasoriaataanik. Tatsit taakkua marluk akornanni sullorsuamik pilersitsisoqarpat taava imeq Isortuarsuup Tasianeersoq Kangerluarsunnguup Tasianut ingerlatinneqarsinnaavoq, tassuunalu qularnaarneqarsinnaalluni imermik annertuumik Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik nukissiorfimmi atugassaq.

§ 4-mut

Aalajangersakkami aalajangiunneqarpoq erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliormi nutaamik Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersuisussamik suliassap ilagigaa nukissiorfik kangerluup Kangersuneq eqqaaneq, sullorsualiorneq tatsit Kuussuup Tasiata aamma Qinngap Ilulialeeraata Qasigiannnguanit kujammut kanginut 20 km missaannik ungasissusilimmiittuni, kiisalu innaallagissap aqquataani nukissiorfimmit Kangersunermi Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersitsineq. Tamatuma ilagaa teknikkimut atortulersuusersorneq kiisalu attaveqaasersorneq suliassanillu taakkununga assingusunik pilersitsinissat illutaliormerlu. Tamatumanilu ilanngullugu pineqarsinnaavoq sillimmatitut diesel-itortumik innaallagissiorfik, illoqarfinni innaallagissap aqquataasa sakkortusarneri innaallagissap kiassaanermi atorneqarnissaanut, imermik kissaavinnik innaallagissamoortumik ikkussuineq aamma atortulersuutit - elpatron-it inuinnarni pisortanilu sullitani, taakkua innaallagissamik kiassaateqarnermut ikaarsaarnissaannut, ungasissumiittunik kiassaanernik pilersitsiortorneq, kiisalu illoqarfimmut qanittunik atortulersuutinik erngup nukingata tunineqartarneranut qularnaarisussanik allanik.

Innaallagissap aqquatai illoqarfinnukartussat pilersinneqarsinnaapput periarfissat assigiinngitsut atorlugit. Innaallagissap aqquataasaanik siaarsisoqarsinnaavoq 31 km missaannik Qasigiannnguanut, aammalu innaallagissap aqquataasaanik Aasiannut 114 km missaannik takissusilimmik. Tamatumani pisariaqassaaq Aasiannut innaallagissap aqquataasa Naternami nunakkut (narsartarsuaq marraasoq) Ramsar naapertorlugu illersugaasup sinaatigut ingerlatinneqarnissaa. Periarfissaq alla

tassaassagunarpoq immap naqqatigut kabelililiineq aammalu silaannakkut aqqusiineq Qasigiannguaniit, taamalu sumiiffiup Ramsar-eqarfiusup avataatigut. Aaqqiissutissarli taanna akisunerussaaq, soorluttaaq aarlerinaateqassasoq kabelip immap naqqatigoortup umiarsuarnit imaluunniit iluliarsuarnit innarlerneqarsinnaanera. Taamaattumik aqqutaa tamaat innaallagissap aqqutaanik silaannakkoortitsinissaq akikinnerpaassaaq qularnaannerpaallunilu, nukissiuuteqarnikkullu isigalunilu piumaneqarnerussalluni.

§ 5-imut

Siunnersuummi § 5-imi aalajangersagaq taannaavoq inatsimmi tunngaviusoq aningaasalersuinissap iliuuseqarfigisinnaaneranut.

Imm. 1-imi aalajangersagaq naapertorlugu Naalakkersuisut aningaasanik attartorsinnaapput akiitsunik annerpaaffissalikkanik 3,1 mia. danskit koruuniini. Aalajangersakkami imm. 2 Naalakkersuisunik piginnaatitsivoq aningaasat attartorneqartut imm. 1 naapertorlugu Nukissiorfinnut attartorteqqissinnaaneritut sanaartugassanut aningaasaliissutitut, erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfinnik sanaartugassanut tamarmiusumut. Aalajangersakkami imm. 3 naapertorlugu Naalakkersuisut attartugaat sanaartugassanut aningaasaliissutissatut aammalu sanaartugassanut atasut aningaasartuutit, aamma erngup nukinganik nukissiorfimmik allilerinermut atortulersuutissai ilanngullugit attartortinneqarsinnaanngillat Naalakkersuisut attartorsimasaanniit pitsaannerusunik atugassaqaqtitsilluni.

Imm. 4-mi aalajangersagaq naapertorlugu nalunaarusiornikkut Nukissiorfinnut taarsigassarsiariteqqitanut ernianik, imm. 1 naapertorlugu Nunatta Karsiata taarsigassarsianut aningaasartuutaanut matussusiisinaanngorlugit annertussusilikkanut aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqarput. Nunani tamalaani ernianik annertussusiliisarnerni allannguinerit Nunatta Karsiata taarsigassarsiaasa erniaanut sunniuteqartussaapput, taamaattumillu taarsigassarsiteqqinnermi ernianik allannguisarnissaq pisariaqarsinnaavoq, tamannalu pissutigalugu piginnaatitsissuteqarnermut aalajangersagaq Naalakkersuisut ernianik sanaartukkanilu aningaasalersuinermut aningaasartuutunik sunniisinnaasunik iluarsisarnernisa pisariaqartumik eqaassuseqarnissaannik qulakkeerisussaavoq. Imm. 4-mi aalajangersakkami nalunaarusiornikkut Nunatta Karsiata taarsigassarsinnermi taarsigassarsianillu aqutsinnermi allaffissornermut aningaasartuutai toqqaannartumik sunnerneqartussat matussusernissaanut pissarsiassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqarput. Provisioni annertussusilerneqassaaq assersuutigalugu kajumissaatitut Nationalbank-imi aningaasanik attartornissaq, aningaasanik niuerfiusuni nalinginnaasuni pinani, nationalbanken-imi attartorneq akikinnerpaasinnaammat, tamannalu naleqquttuummat, sanaartugassat Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiup Nuummur pilersuisup allineqarnissaani kiisalu nutaamik nukissiorfiliornissaq Qasigiannguanut aamma Aasiannut pilersuisuusussamik suliffeqarfimmit namminersortitamit unammillerneqanngitsumit ingerlanneqartussaammata. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliassat peqataasussaapput inuiaqatigiit nukissiuutitut piujuaannartitsinnermik tunngavilinnut ikaarsaariartorneranni pisortanit ingerlanneqartunit,

tamannalu tapersersuisuulluni Nukissiuuteqarnikkut Imermillu Pilersuinikkut Immikkoortumut Pilersaarummik, pisortat nukissiuuteqarnikkut pilersuinerata 2030-imi sapinngisamik annertunerpaamik nukissiuutinit piujuaannartitsisunit ingerlanneqalersimanissaanik.

§ 6-imut

Aalajangersagaq naapertorlugu sanaartornissamik, aningaasalersuinissamik aammalu ingerlatsilerumaarnermik tunngaveqartunik iluaqutissartaqartinneqarpat isumaqatigiissuteqarsinnaapput namminersortumik arlaqartunilluunniit suleqatigisassanik, sanaartornissamut, aningaasalersuinissamut aamma ingerlatsinissamut atatillugu, tak. §§ 1-4, aamma Namminersorlutik Oqartussanut erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfinnik piffissamut aalajangeriikkamut tunniussiumaarnernik. Aalajangersagaq taanna ammaassivoq periarfissamik isumaqatigiissuteqarsinnaanermut BOT-aftale-imik taaneqartartumik.

BOT-aftale-imik taaneqartup kingunerissavaa Namminersorlutik Oqartussat ataatsimoortumik isumaqatigiissuteqarnerat avataaneersumut aningaasaliisartumut, aningaasalersuinissaq, pilersitsinissaq aammalu ingerlatsisuunissaq erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfinnik taakkua atortulersuutaat ilanngullugit, kiisalu piffissami siumoortumik isumaqatigiissutaareersumi nukissiorfinnik Namminersorlutik Oqartussanut tunniussinissamik. Taamatut isumaqatigiissuteqarnikkut avataaneersup aningaasalersuisussap akisussaaffigissavaa nalorninaatinillu nammagassat annertunersaat nammattussaallugit pilersitsinermut aamma ingerlatsinermut erngup nukinganik nukissiorfinnik atortulersuutitalinnik, piffissami ersarinnerusumik isumaqatigiissutaareersumi. Aningaasalersuinissamik aaqqissuussineq taanna aningaasartuutissanut missingersuutunik annerusumik qularnaarisuussaaq. Aaqqissuussinerlu aammattaaq tunngaviusinnaavoq pissusissamisoortumik nalorninaatit agguarnissaannut, ataatsimullu aningaasaqarnikkut pitsaanerusumik ingerlatsisoqarnissaanut, tunngavigalugu isumaqatigiissummi ataatsimut aalajangersaavigineqassammata siunissami sanaartugassat siunissamilu ingerlatsinissaq.

§ 7-mut

Imm. 1-imi aalajangersagaq naapertorlugu erngup nukinganik nukissiorfissat atortulersuutaat ilanngullugit Nuummuk pilersuisussaq aammalu Qasigiannuanut Aasiannillu pilersuisussaq nunat tamalaat akornanni suliariumannittussarsiuunneqarsinnaapput, siumoortumik toqqariikkanik neqeroortitsinikkut, nunat tamalaat akoranni ileqqusut malitassat naapertorlugit aaqqissuunneqartumik.

Neqeroortitsineq pisinnaavoq nunat tamalaat akornanni isumaqatigiissuteqartarnermut piumasagaatinullu atugassarititaasut ilisimaneqartut naapertorlugit. Tamatuma periarfissaqartippaa suliaasat nunat tamalaat akoranni unammilleqatigiinnikkut neqeroortitsissutigineqarsinnaaneri,

sanaartugassanut aningaasartuutissat nunat tamalaat akornanni taamaattunik sanaartortarnermi unammilleqatigiinneq atorluarumallugu. Aaqqissuussinerlu aamma peqataasinnaavoq naammattunik sulisussaqaarnissap qularnaarniarnerani, matumani sanaartugassat annertuut pineqarmata, Kalaallit Nunaanni sanaartornermi sulisussarsiarineqarsinnaasunit pisariaqartitsiviusartut.

Imm. 2-mi aalajangersagaq naapertorlugu Inatsisartut inatsisaat sanaartornermi neqeroortitsisarneq pillugu atortinneqartussaangilaq, sanaartugassani § 7, imm. 1, naapertorlugu suliarineqartussaasuni.

Aalajangersakkami qularnaarneqartussaavoq neqeroortitsineq aamma suliassamut isumaqatigiissuteqarneq nunat tamalaat akornanni unammilleqatigiinnermi atugassarititaasunik tunngaveqarnissaat.

§ 8-mut

Naalakkersuisut Pilersaarusiorneq aamma nunaminertat atorneqartarnerat pillugit Inatsisartut inatsisissaanni § 9, imm. 1-2 naapertorlugit aalajangersinnaareerput nunamut tamarmut pilersaarutit kommunini nunaminertanut pilersaarutitulli inatsisitigut atortinneqartassasut, inuiaqatigiinni soqutigisat annertuut pineqartillugit. Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq qularutigineqassanngimmat Naalakkersuisut piginnaatitaanerat qularnaassallugu pilersaarutit tunngavissaat erngup nukinganik iluaquteqarluni pilersuinnermut Nuummi kiisalu sanaartornissamut Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersuinnissamut atatillugu, tak. siunnersuummi §§ 2-4. Aalajangersagaq taamaaqataa Nuummi aamma Ilulissani nunanit tamalaanit mittarfiit kiisalu Qaortumi nunap immikkoortuani mittarfiup sananeqarnissaannut, ingerlanneqarnissaannut aningaasalersorneqarnissaannullu killiliussatut piumasaqaatit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 4, 22. november 2018-imeersumi § 18-imi atorneqarpoq.

§ 9-mut

Naalakkersuisut Pilersaarusiorneq aamma nunaminertat atorneqartarnerat pillugit Inatsisartut inatsisissaanni § 51 naapertorlugu aalajangersinnaapput pinngitsaaliissummik arsaarinnissinnaanermik, tamanna tamat atugarissaarnissaannik tunngaveqarpat. Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq qularutigineqaqqunagu pilersaarutitut inatsit qanoq paasineqartussaansoq. Pinngitsaaliissummik arsaarinnittoqarnissaa pisariaqalissappat aalajangiisuuvoq, ilaatigut kinguarsaasoqaqqunagu, apeqquuserneqarsinnaanngitsoq arsaarinninnermut inatsisitigut tunngaviusut.

§ 10-mut

Aalajangersagaq imm. 1-imi aalajangiivoq ilassutitut piumasaqaateqartoqarsinnaanngitsoq stempelitut akitsuutitut Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu sanaartukkanut atatillugu.

Imm. 2-imi aalajangersarneqarpoq stempelitut akitsuummik akiliinnginnissami aamma ilaasut pappialaatit pigisanik nalilinnik tunniussinermut attuumassuteqartut.

§ 11-mut

Siunnersuutigineqarpoq Inatsisartut inatsisaat atortuulissasoq ulloq 1. januar 2022.

ILANNGUSSAQ

Tusarniaanermi nalunaarut

Uunga siunnersuut:

**Inatsisartut inatsisaat nr. xx xx. xxx 2021-imeersoq Nuummi Qasigiannuani Aasiannilu
erngup nukinganik nukissiorfissat taakkunungalu atortussat
aningaasalersorneqarnissaannut ingerlanneqarnissaannullu sinaakkusersuutit**

Aallaqqaasiut

Inatsisissatut siunnersuummi erngup nukinganik nukissiorfimmik sanaartornissamut, aningaasartaliinissamut aammalu ingerlatsinermut taakkunungalu Nuummut, Qasigiannuanut Aasiannullu nukissiornikkut pilersuinerimi atortussiaasunik sinaakkutissanik aalajangersaanissaq siunertarineqarpoq.

Nuummut pilersuinerimi Kangerluarsunnguup Tasiarit Erngup nukinganik nukissiorfiup annertusineqarnissaanut ilaatigut sakkortusaavimmi nutaamik pilersitsisoqartariaqartoq siunnersuutigineqarpoq. Tassunga ilanngullugu Kangerluarsunnguup Tasiari sakkortusaavioreersumut attaviilisoqassalluni aammalu tassunga atasumik teknikkikkut illutassamik, sillimmatissamik, angallannikkut attaviliineq allallu aamma atortussat attuumassutillit, sanaartukkat attavilersuinerillu inissitsiterneqassallutik, kiisalu aamma tatsip maanna pilersuisuusup Kangerluarsunnguup Tasiata tatsillu Isortuarsuup Tasiata akornanni sulluliamik pilersitsisoqassalluni.

Siunnersuutigineqarpoq Qasigiannugit aamma Aasiaat pilersorneqarnerani nutaamik erngup nukinganik nukissiorfimmik pilersitsisoqarnerani sakkortusaavimmik pilersitsinermik ilaqassasoq, taannalu kangerluup Kangersunip eqqaanut inissinneqassalluni, aammalu tassunga atasumik teknikkikkut illutassamik, sillimmatissamik, angallannikkut attaviliineq allallu aamma atortussat attuumassutillit, sanaartukkat attavilersuinerillu inissitsiterneqassallutik, kiisalu tatsit Kuussuup Tasiata aamma Qinngap Ilulialeeraata akornanni sulluliamik pilersitsisoqassalluni, tassungalu aamma sakkortusaavimmiit taakkartorneqareertumit Qasigiannuanut Aasiannullu attaviliisoqassalluni.

Siunnersuut Qasigiannuanut Aasiannut pilersuinikkut erngup nukinganik nukissiuteqarnikkut suliaqartoqarnissanik kiisalu Nuummut pilersuinerimi erngup nukinganik nukissiorfiup allineqarnissaanut Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinnermi 2019 Naalakkersuisunut inassuteqaammik aalajangiussinerannut naapertuuppoq (UKA2019/153). Nukissiuteqarnikkut ataavartumik atuinerup annertusarneqarnissaa erngup nukinganik nukissiornermi suliniutini siunertarineqarpoq.

Aalajangiussassatut siunnersuummut ilanngunneqarsimavoq ”Qasigiannnguanut Aasiannullu erngup nukinganik nukissiorfik aamma Nuummumut pilersuinermit erngup nukinganik nukissiorfiup allineqarnissaa pillugu Nalunaarusiaq”.

Aammattaaq siunnersuutigineqartut minguitsuutitsinissamut tapertaaqataassaaq. Suliniutit Kalaallit Nunaani ataavartumik nukissiuteqartitsinissamut tapertaasinnaasut tassaapput Nuummumut pilersuinermit erngup nukinganik nukissiorfiup allineqarnissaa kiisalu aamma Qasigiannnguanut Aasiannullu pilersuinermit erngup nukinganik nukissiorfimmik pilersitsinissaq. Ataatsimut isigalugu suliniutigineqartut Kalaallit Nunaanni pisortat nukissiuutinik ataavartumik pilersuinerat 70 pct. missaaniit 90 pct. missaanut annertusititsissapput. Tamanna Kalaallit Nunaata CO2-mik aniatitsinerani 2030-mi 114.000 tons-imit annertutigisumik appariaataassaaq.

Inatsisissatut siunnersuut tamanut tusarniutigineqarsimavoq 18. maj 2021 tassani tusarniaanermi akissuteqaateqarnissaq 18. juni 2021-mut killiliussatut ullulerneqarsimalluni, matumani www.naalakkersuisut.gl-im pisortatigoortumik tusarniaassutigineqartunut quppernermit saqqummiunneqarsimalluni. Siunnersuut piffissami tassanissaaq oqartussaaffinnut tallimanut kiisalu peqatigiiffinnut, kattuffiunnut assigisaanullu 17-iusunut nassiunneqarsimavoq. Tusarniaanermi akissuteqaatinik oqartussaaffimmit ataatsimit aammalu peqatigiiffinnit pingasunit, katuffinnit assigisaannillu immikkoortoq ”peqatigiiffiit, oqartussaaffiit assigisaallu tusarniaaffigineqarsimasut allattorsimaffii” ataani allattorsimasut naapertorlugit pissarsisoqarsimavoq.

Tusarniaanermi akissuteqaatit tusarniaanermi nalunaarut una ilanngullugu www.naalakkersuisut.gl-ikkut tamanut takussutissiarineqarsimapput.

Tusarniaanermi akissuteqaatit akissuteqarfigineqarnissaannut Nukissiorfinnit ilassuteqaatinik pissarsisoqarsimavoq.

Inatsisissatut siunnersuut pillugu ataatsimut oqaaseqaatit

Tusarniaanerup takutippaa ataatsimoorussamik Kalaallit Nunaanni pisortat nukissiuteqarnikkut pilersuineranni erngup nukinganik nukissiorfinnik sanaartortitsinissaq pilersitsinissarlum mingutsitsinnginnerunissamut tapersorsorneqartoq.

Taamattaaq tusarniaanerup takutippaa, erngup nukinganik nukissiuuteqarnissamut aningaasaliinissamut inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut kingunerluutaasinnaasut pillugit naatsorsuutit ilutigalugit malittarisassat akuerineqarsimasut aallaavigalugit ingerlanneqassasut, kiisalu aamma aningaasaliinerit ataatsimut isigalugit pitsaasumik siunertalimmik inuiaqatigiinnilu aningaasaqarnikkut sipaarutaasinnaasumik ingerlanneqarnissaat pingaaruteqartoq.

Naalakkersuisut oqaaseqaataat

Naatsorsuinerit takutippaat taakku erngup nukinganik nukissiorfinnut suliniutit marluk inuiaqatigiinnut sipaarutaanissaat. Kangerluarsunnguani nukissiorfiup allineqarnissaanut

anigaasaliineq annerpaamik inuiaqatigiinnut sipaarutaassaaq. Annertussuttip allineqarneratigit Nuummi innaallagissiornikkut kiassarneq taamaatinneqarsinnaasoq annertuumik atorneqarsinnaalissaat tamannalu Nukissiorfinnit pilersuiffigineqarsinnaalluni. Illuanik innaallagissiornikkut pilersuineq Nuummi annikillisinneqassaaq, matumani alliliineq pilersinneqanngippat imeq annertunerusoq erngup nukinganik nukissiorfimmut pilersuiffimmit tatsimit ilaserneranit piiarneqassammat. Ataatsimut Kangerluarsunnguani nukissiorfiup inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut sipaarutaasussaq 3,2 mia. kr. suliniutip piunissaanut pilersaarut malillugu missingersorneqarsimavoq. Maannamut nalinganut sanilliullugu erniassai 4 pct. inissinneqarsimapput taakkulu ukiuni 80-inut naatsorsorneqarsimallutik.

Qasigiannguanut Aasiannullu pilersuinermit erngup nukinganik nukissiorfimmit pilersitsinissaq inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut suliniutip piunerani maannamut nalinga sanilliussutigalugu sipaarutaasussat 300 mio. kr. naatsorsoqarneqarsimapput. Taamaattumik suliniut naatsorsuutit naapertorlugit piunissaa naatsorsuutigineqarpoq ”Inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut kingunerisassat aallaavigalugit nalilersuinissamut ilitsersuut”.

Naatsorsukkat takutippaat Qasigiannguanut Aasiannullu pilersuinermit erngup nukinganik nukissiorfimmit pilersitsinissaq aammalu Nuummut pilersuinermit Kangerluarsunnguani nukissiorfiup annertusineqarnissaa uuliamik atuinerup annikillingaatsiarnissaanik – taamaasillunilu aamma CO₂.mik annikillisisinermik erngup nukinganik nukissiorfinnut suliniutinut allanut sanilliullugu malitseqassasoq.

Qeqqata Kommunanit tusarniaanermi akissuteqaat

Qeqqata Kommunanit tusarniaanermi akissuteqaammi saqqummiunneqarpoq inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut pitsaanerussasoq Nuummi Maniitsumilu erngup nukinganik nukissiorfiit pilersinneqarnissaat salliutinneqassappat. Qeqqata Kommunanit oqaaseqaatit sisamat akissuteqaammi saqqummiunneqarput:

1. *”Naalakkersuisut Nukissiorfinnit naatsorneqarsimasunut innersuussippat, taakkulu takutippaat anersunerusumik erngup nukinganik nukissiorfinnik pilersitsinermi Maniitsoq Qas+Aas nikingassuteqanngitsut. Tamannattaaq Qeqqata Kommunanit siuliani allaaserisami aamma ilalerneqarpoq.*
2. *Qeqqata Kommunanit Qas+Aas erngup nukinganik nukissiorfinnik pilersitsinissap aningaasaqarnikkut akilersinnaanngitsutut Qeqqata Kommunanit taamaallaat oqariartuutigineqanngilaq, matumanili ullumikkumut periusersaq inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut naatsorsuutit aallaavigalugit taperserneqarluni, tamannalu aamma Naalakkersuisunit Nukissiorfinniillu aamma tamanut nalunaarutigineqareersimavoq. Naalakkersuisut Nukissiorfiillu maannamut akilersinnaanerusutut naliliissutaat nukissiorfiup ukiuni 80-imi piusinnaaneranut kingumut aningaasartuutaasussaraluit tunuliaqutaralugit naatsorsorneqarsimavoq. Missingersuutigineqartoq tamanna aningaasaqarnikkut innersuussutinik Naalagaaffeqatigiinnerup iluani angallannikkut*

attavilersuinnermut suliniutitut malittarisassanik avaqqussivoq. Matumani tusarniaanermi akissuteqaatigineqartoq tunngavilersuutitik ilaqarpoq.

3. *Siusinnerusukkut allaaserineqarsimasutut inoqutigiit arlallit Qas+Aas innaallagissiornikkut kiassarnermik atuilersinnaanissaaq Maniitsumissaaq aamma atuuppoq. Tassunga ilanngulluguttaaq Qeqqata Kommuniatit eqqumaffigeqquneqarpoq Maniitsumi avasissumik kiassarinnikkut pilersuiffik Qas+Aas annertunerungaatsiartoq erngup nukinganik pilersuinnermut allanngortinneqarsinnaammat. Aningaasaqartuutissanik annertunerujussuarnik tamanna Qas+Aas assinganik ingerlanneqassappat kinguneqartussaavoq, matumani aningaasartuutaasussat erngup nukinganik suliniutitut ilanngunneqarsimanngimmata.*
4. *Qeqqata Kommuniatit uuliamik pinaveersaartitsinnermi mingutsitsinnermilu minnerpaatitsinissamut tunngavilersuutigineqartut annerit tassaapput pingaarnersuinnerit eqqortut aalaavigalugit erngup nukinganik nukissiorfiit amerlanerusut pilersinneqarsinnaammata, piffissaq sukanerusoq atorlugu, taamaasillunilu uuliamik pinaveersaartitsineq annertunerusoq mingutsitsinnerlu annikinnerusoq pissarsiarineqassalluni, kiisalu aamma inuiaqatigiinnut aningaasatigit iluanaaqutissat annertunerussallutik.*”

Qeqqata Kommuniata oqaaseqaatinut sisamaasunut nangissutigalugu saqqummiuppaa inatsisissatut siunnersuut Naalakkersuisut Nukissiamik Imermillu pilersuinnermut suliasaqaarfimmi pilersaarutaannut imatut attuumassuteqartoq: ”Sinerissami ilaqutariit annertuunik sipaaruteqarlutik misigissasut pillugu anguniagaq 2, atugarissaarnerup pitsanngorsarneqarneranut atorineqarsinnaasoq, kiisalu inuussutissarsiortut akikinnerusumik atuinnermut akigititanik periarfissaqassasut pillugu anguniagaq 3, maannakkut pilersaarutitut tunngatillugu Maniitsumi erngup nukinganik nukissiorfimit salliutitsinnginnermi, sanngiillisinneqassasut. Maannakkut pilersaarutit Nukissiornermut suliasaqaarfimmi pilersaarummi immikkoortunik makkuninnga aamma tunngavissinngillat: 1. Immikkoortoq 6.3, tassani erngup nukinganik nukissiorfiit tunisinissamut tunngavissai aningaasaliissutitut illuatungiliissasut.”

Qeqqata Kommuniata aamma oqaaseqaatinut sisamaasunut taakkununga nangissutigalugu saqqummiuppaa ”Naalakkersuisut piginnittuinnermut politikkiat 2019”-mut tunngatillugu oqaaseqaatitut, saqqummiuppaa ”Iluatsinngitsumik erngup nukinganik nukissiorfinnik pingaarnersuineq Namminersorlutik Oqartussanut aamma ingerlatseqatigiiffinnut tamaginnut Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartunut sunniisussaavoq [...] Allatut oqaatigalugu pingaarnersuineq pilersaarutigineqartoq iluatsinngitsorlu taanna innutaasunuinnaanngitsoq Namminersorlutillu Oqartussanuinnaanngitsoq, kisianni aamma aktiaatileqatigiiffiit aningaasaqarnerannut tunngasunut eqquisussaavoq.”

Qeqqata Kommuniata aammattaaq nalunaarusiamut ilanngussaq innersuussutigaa ”Danskit naalagaaffiata qularnaveeqqusiinneranut ilusiliineq – Angallannermi attaveqarnermut suliniutitut

annertuunik ingerlariaaseq misilittakkallu” ilanngussaq 1. Qeqqata Kommuniata eqqumaffigeqquaa, sanaartugassani siviluumik utertillugit akilersugassani piffissaq utertillugit akilersuiffiusussaq, sanaartugassat piffissami atuuffissaannit sivikinnerujussuusussaasoq, nassuiaammi nassuiarneqartoq. Piffissaq utertillugit akilersuiffiusussaq ukiut 50-it sinnerlugit sivilussuseqarpat, suliaassami annaasaqarsinnaaneq annertunerujussuanngussasoq, misilittakkat takutikkaat nalunaarusiami eqqaaneqartoq, Qeqqata Kommuniata innersuussutigaa.

Kiisalu Qeqqata Kommuniata saqqummiuppaa, nalunaarusiami ”Kalaallit Nunaata aningaasaqarnera upernaq 2021” allassimammat, aningaasaqarnermut politikkimut piumasaqaatit siunissami sinneqartooruteqarnissamik piumasaqaateqarnermik taarserneqartariaqaraluartut, oqimaqatigiissitsinissamik piumasaqaatip ukkatarinissaanut taarsiullugu. Tassunga tunngatillugu Qeqqata Kommuniata oqaatigaa, Akiitsunut aningaasaliisarnernullu periusissiaq malillugu ukiuni arlalinni attaveqaatinut aningaasaliinerit aningaasaqarnermut politikkip attanneqarsinnaaneramik sanngiillisitsissanngitsoq, pingaarnertut tunngaviusoq.

Naalakkersuisut oqaaseqaataat

Maannakkumut A- imalunniit B-mik piffinni allani Qasigiannguanit Aasianniillu pilersaarutit Kangerluarsunnguillu allineqarnissaannut eqqaassanngikkaanni pilersaaruteqartoqanngilaq. Ataani oqaaseqaatit Nukissiorfinnit aningaasaliissutinut takussutissiat tunngavigalugit suliarineqarsimasut ilanngunneqarsimapput, maannalu C-missingersuutit Maniitsumut allanullu suliarineqarluni.

Oqaaseqaat 1 pillugu: Ingerlatsinikkut aningaasartuutit imminut akilersinnaanerak eqqarsaatigalugu Qasigiannguanit Aasianniillu erngup nukinganik nukissiorfinnik pilersitsinissamut Maniitsumilu erngup nukinganik nukissiorfinnik pilersitsinissamut annertuumik nikingassuteqanngilaq. Nukissiorfinnit naatsorsuutit takutippaat, Maniitsumi erngup nukinganik nukissiorfiup atugaanissaa Qasigiannguanit Aasianniillu annertunerusoq, illuanilli Qasigiannguanit Aasianniillu nukissiorfissaq marloriaatingajaanik Nukissiorfinnut iluanaarutaassalluni aammalu uuliamik pinaveersaartitsinera marloriaataalluni – taamaasillunilu CO2-mik aamma aniatitsinera Maniitsumi erngup nukinganik nukissiorfimmuut sanilliullugu.

Oqaaseqaat 2 pillugu: Siuliani naatsorsorneqarsimasut paarlatsianik siunnersortit avataaneersut ”Inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut kingunerisinnaasat pillugit nalilersuinnermut ilitersuut” atorlugu missingersuusiorsimapput. Taamaattumik maannamut naatsorsuutit eqquunnerusutut naatsorsuutigineqarput. Qeqqata Kommunianit saqqummiunneqartoq atuutseqqinneqarpoq, matumani ukiuni 80-ni piusussaaneq aallaavigalugu missingersuutit ingerlanneqarsimanerat innersuussutigineqartunut naapertuutinngimmat. Ilumoorpoq, kingumut akiliutissatut ukiunut 80-nut naatsorsorneqarsimappat tamanna isornartorsiornarpoq.

Maannamut kommunip tungaanit ukiunut 80-nut kingumut akiligassatut isikkoqarnera paatsoornermit tunngaveqarpoq. Taakku ukiut 80-it piunissaanut inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut

naatsorsuinermit atorneqarsimapput ingerlatsinermilu aningaasartuutissanut naatsorsuussat ukiunut 30-nut missingersorneqarsimallutik. Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini Nukissiorfimmut kingumut aningaasartuutissat innersuussutit malillugit ukiuni 30-ni missingersorneqarsimanerat allaqqavoq. Ingerlatsinermut aningaasartuutissanut missingersuutit ersersippaat ukiuni 30-ni kingumut aningaasartuutissat sinneqartoornermik kinguneqartussat, taamaasilluni kingumut aningaasartuutissanut piffissaliussaq naannerulluni. Taamaasilluni inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut ingerlatsinikkullu Kalaallit Nunaata aningaasartuutai pitsaasuussapput. Kommuunimit oqaaseqaatit tunngavigalugit inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit tulluussarneqarsimapput.

Oqaaseqaat 3 pillugu: Naliginnaasumik avasissumit kiassarnermut attaviup sinneqartoortut innaallagissamik pilersitsinissamut imaluunniit eqqagassanik ikuallaanermut atorneqarnissaa imminut akilersinnaasutut inissisimavoq. Erngup nukinganik nukissiorfinnit innaallagissiorfimmut allanngortitsinissaq innaallagissiornikkut kiassarnertut tamaatinneqarsinnaasutut imminut akilersinnaanerpaallunilu sillimaniarnikkut qulakkeerinniffiunerpaassaaq. Taamaattumik avasissumik kiassarnermut attaviup ilalerneqarnissaa maannamut attuumassuteqarpallaanngilaq.

Oqaaseqaat 4 pillugu: Qasiannnguanut Aasiannullu pilersuinermit erngup nukinganik nukissiorfimmit pilersitsinissaq uuliamik atuinnissamik annertuumik pinaveersaartitsissaaq. Maniitsumi, Paamiuni kiisalu Qaqortumut Narsamullu pilersuinermit Qorlortorsuup allineqarneratigut annertoqataanik uuliamik pinaveersaartitsineq qulakkeerneqassappat erngup nukinganik nukissiorfinnik pilersitsisoqassaaq. Qasiannnguanut Aasiannullu pilersuinermit aningaasartuutissatut missingersuutit taakkunani sanaartornikkut ingerlatsisoqassappat aningaasartuutit sipporlugit naleqarnissaat missingersuutigineqarpoq. Taassuma saniatigut pilersinneqarnissaanut ataatsimut isigalugu sivisunerunissaa naatsorsuutigineqassaaq.

Eqqaariikkatut Maniitsumut erngup nukinganik nukissiuteqarnikkut pilersuinissaq eqqarsaatigalugu nukissiorfiliornissamut aningaasatigut iluanaarutissanik missingersuuteqanngilaq maannamut. Qasiannnguanut Aasiannullu suliniut assigalugu pitsaaqutit assingusut pissarsiarinissaanut sukumiinerusumik misissuinerit ingerlanneqaqqaartariaqarput.

Qeqqata Kommuniata tusarniaanermut akissuteqaammi innersuussutigai: ”Nukissiamik Imermillu pilersuinermit suliaasaqarfimmi pilersaarut”, ”Naalakkersuisut piginnittuunermut politikkiat 2019”, ”Danskita naalagaaffiata qularnaveeqqusiinermut ilusiliineq – Angallannermit attaveqarnermut suliniutinik annertuunik ingerlariaaseq misilittakkallu”, ”Kalaallit Nunaata aningaasaqarnera upernaq 2021” kiisalu ”Akiitsunut aningaasaliisarnermullu periusissiaq – Nunami namminermi sanaartornermut pilersaarummut isummernissamut tunngavissiaq”. Inatsisissatut siunnersuut tunngaviusunut inassuteqaatinullu nalunaarutit kommunimit taaneqartit imarisaannut naapertuuttumik suliarineqarpoq. Tassani pingaartumik oqaatigineqassaaq, ingerlatsinermut

aningaasaqarnikkut misissueqqissaarnerni ukiuni 30-ni utertitsilluni akiliinissaq atorneqarmat aammalu kommunimit ilimagineqartutut ukiut 80-it atorneqanngimmata.

Flemming Hybholtip tusarniaanermi akissuteqaataa

Flemming Hybholt-imit aallaqqaasiullugu saqqummiunneqarpoq Nuummi innaallagissamik pilersuinerup annertusarneqarnissaa tulluarnepaassasoq, taamaakkaluartorli erngup nukinganik nukissiornikkut Qasigiannnguanut Aasiannullu inaallagissiornissamut pilersaarutit siunnersuutitut allatut inissinneqarsinnaasut.

Siunnersuut alla Flemming Hybholt-imit saqqummiunneqartoq Rambøll-imit 2016-mi naatsorsorneqarsimasunik tunngaveqarpoq, matumani Imarsuup eqqaani erngup nukinganik nukissiorfimmu 150 MW atsigisumut tunngassuteqarluni, ukiumut 1280 GWh-mik pilersuisinnaassutsimik annertussuseqarluni. Flemming Hybholtimit saqqummiunneqarpoq Rambøll-imit missingersorneqarsimasut aallaavigalugit Maniitsumut innaallagissamik 20 MW tikillugu pilersuisoqarsinnaasoq, taassumalu saniatigut annertussuseq sinneruttoq 130 MW-iusoq ammoniak-imik pilersitsinissamut atorneqarsinnaalluni piffinnut allanut pilersuinissamut naatsorsuussamik. Siullertut Nukissiorfinnit nunaqarfinni illoqarfinnilu erngup nukinganik nukissiorfeqarnissamut piviusorsiorpalaanngiffinni innaallagissamut kiassarnermullu pilersuinerani annertussuseq sinneqartoortuutaasoq aatsitassarsiornermi suliniutinut kiisalu umiarsuarnut assartuutinut, kilisaatinut avammullu tunisassiornermut atorneqarsinnaavoq.

Naalakkersuisut oqaaseqaataat

Inatsisissatut siunnersuummi erngup nukinganik nukissiorfimmik sanaaartornissamut, aningaasartaliinissamut aammalu ingerlatsinermit taakkunanngalu Nuummut, Qasiannnguanut Aasiannullu nukissiornikkut pilersuinermit atortussiaasunik sinaakkutissanik aalajangersaanissaq siunertarineqarpoq. Siunnersuut Qasigiannnguanut Aasiannut pilersuinikkut erngup nukinganik nukissuteqarnikkut suliaqartoqarnissanik kiisalu Nuummut pilersuinermit erngup nukinganik nukissiorfiup allineqarnissaanut Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinnermi 2019 Naalakkersuisunut inassuteqaammik aalajangiussinerannut naapertuuppoq (UKA2019/153).

Aaqqiissutaasinnaasoq alla Flemming Hybholtimit saqqummiunneqartoq taamaasilluni inatsisissatut siunnersuutigineqartoq avaqqullugu saqqummiunneqarpoq. Maluginiarneqassaarli aallaavigineqartut tusarniaanermi akissuteqaammi saqqummiunneqartut pitsaasuummata, tamannalu ilutigalugu nukissuteqarnermut politikimi minguitsuutitsinissamut pisussanut malinneqarsinnaalluni.

Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut (GE) tusarniaanermi akissuteqaataat

GE saqqummiuppaa: *“Kisitsisit inatsisissatut siunnersuummi Kangerluarsunnguit allineqarnissaata imminut akilersinnaanissaanut uppernarsaasiipput, illuanik apeqqutit Qasigiannnguanit/Aasiannilu erngup nukinganik nukissiorfimmi pilersitsinissamut tunngassuteqartut*

akissuteqaateqarfigineqarnissaat amigaatigineqarluni. Ataani allaqqasut assigalugit oqaaseqaatit saqqummiunneqarsimanerat aallaavigalugu inuiaqatigiinni aningaasaqarnermut piujuartitsinissamik qularnaveequsiinermut tikkuussisoqanngilaq:

”Nunap erngup nukinganik nukissiuteqarnissaanut periarfissaasut suliffinnik aningaasaliisussanillu nutaanik kajummissaataasussaapput suliffeqarfinnullu taakkununga sinaakkutissanik pitsaasunik pilersitsissallutik, pingaartumik suliffissuit nukissiornikkut suliaqartuusut assersuutigalugu, aatsitassarsiornikkut, paasissutissanik toqqorsiviit, saviminileriviit brintinillu sanaartorfiit””

GE-mittaaq saqqummiunneqarpoq aningaasartuutit inerniliussatut aalajangiisoqartinnagut coronami pisoq aallaavigalugu aningaasartuutit ilanngullugit missingersuutigineqartariaqartut.

Naalakkersuisut oqaaseqaataat

Qulaani inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaat issuarneqarsimasoq tamanut tusarniaassutigineqarnerani immikkoortoq 4-mi aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu suliffeqarnermut kingunerisassat pillugit allaaserineqarsimasumi ilaavoq. Tamanna inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut kingunerisassat pillugit missingersuutitut Qasigiannnguanut Aasiannullu pilersuinermit atatillugu erngup nukinganik pilersitsinissamut naatsorsuutitut ilaanngilaq, matumani siunissami nukissiuteqarnikkut suliffissuarnut kujumissaarineq pineqartillugu. Tamannattaq inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini aamma ilaanngilaq. Oqaaseqatigiit oqaaseqaatinit paatsoornissaq pinaveersaartinniarlugu peerneqarsimavoq.

Inuiaqatigiinni- aamma ingerlatsinikkut aningaasaqarnikkut missingersuutit inatsisissatut oqaaseqaatini imm. 3 pisortanut aningaasaqarnikkut aamma allaffissornikkut kingunerisassat pillugit ilanngunneqarsimapput. Taakkunani allassimavoq Qasigiannnguanut Aasiannullu pilersuinermit erngup nukinganik nukissiuteqarnissamut pilersitsinissamut 300 mio. kr sinnilaarlugit inuiaqatigiinni aningaasaqarnermut sipaarutaasussaasut. Taamaasilluni nalunaarsuiffik 7 naapertorlugu aningaasaliineq inuiaqatigiinnut peqqinnartuussaaq. Taamattaq inerniliissutit ingerlatsinermi aningaasartuutitut naatsorsuussat malillugit ukiuni 30-nut missingersorneqarsimapput nalunaarsuiffillu 10 naapertorlugu Qasigiannnguanut Aasiannullu pilersuinermit erngup nukinganik pilersitsinissat imminut akilersinnaanissaanut naapertuulluni.”

Kalaallit Nunaanni Aningaasaqarnikkut Isumasioqatigiivisa 2021 upernaakkut nalunaarusiaanni saqqummiunneqarpoq siunissamut ungasinnermut qulakkeerinninniarnermi aningaasaliissutit ingerlanneqassasut, soorlu Kangerluarsunnguani aamma Qasigiannnguani Aasiannilu aningaasaliissutit akiitsoqarnermut- aamma aningaasaliinermut anguniakkanut malittarisassat naapertorlugit ingerlanneqarsinnaappata. Tassunga ilaavortaaq akiitsoqalernissamut aningaaliinermi missingersuutigineqarpoq, aningaasaliineq ernianut aamma akilersuinermit matussusiisuussasoq, taamaasilluni ataatsimut aningaasaqarnikkut politikikkut ataavartitsineq innarlerneqassanani.

Oqaaseqaatini imm. 2.2.3-mi allaaserineqarsimasutut erngup nukinganik nukissiorfinnut suliniutit pillugit erniat akilersuinerillu Nunatta karsianit taarsigassarsiorineqarsimasut atuisunit akilerneqassapput. Taassuma saniatigut erngup nukinganik nukissiorfeqarnissamut suliniutip nukissiuteqarnikkut pilersuinerimi aningaasartuutissat annikillineqarnissaat qulakkiissavaat, matumani erngup nukinganik nukissiorfiit uuliamik niuernissaq annikillisissammassut. Taamattaaq erngup nukinganik sulinitip pisortanit innaallagissamik nioqquteqarnermi innaallagissiornikkut kiassarnermut taamaatinneqarsinnaasumut allanngortinneqartussamik isertitat annertuseriassapput.

Sammissat aaliangersimasut pillugit inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit

Timmiaq-mit tusarniaanermi akissuteqaat

Timmiaq-mit aallaqqaasiutitut suliniutip tapersorsorneqarnera nalunaarutigineqarpoq, matumani orsussat arrortikkuminaatsut minguitsuutitsinerunissamik taarserneqassammata.

Timmiaq Naalakkersuisunit Ramsar Naternaq (Lersletten) eqqummaariffigineqarmat nuannaarutigaa, taamaakkaluartorli ernumanartinneqarluni Aasianniit attaviliinerimi piffik kallussaanneqassappat, matumani Kalaallit Nunaanni timmissat Ramsar-piffinni aallunneqarnerat tunuliaqutaralugu. Timmiap tikkuarpaa pingaartumik silaannarmi aqqusersuutit timmissanut angisuunut, soorlu nattoralinnut, kiinaaleeqqanut aamma nerlernut apornissaannut aarlerinaateqartut aammalu timmissat taakkua akornanni annertuumik toqusoqartarneranik malitseqartartut. Timmiaq naatsorsuutigaa Naalakkersuisut Ramsar-akisussaaiffimminnik avatangiisinullu sunniutissat nalilersorluarneqarnissaannik eqquutsitsissasut

Timmiaq-mittaaq maluginiarneqarpoq oqaasertaliunneqarsimasooq ernumanarsinnaaffeqartoq ”taamaassinnaavoq” inatsisissatut siunnersuummi § 5-mi allanneqarsimasut, taamaasillutillu aalajangiissutip allanngortinneqarnissaa siunnersuutigalugu Naalakkersuisut ASN-imik suliaqarnissaminut pisussaataalernissaannik.

Naalakkersuisut oqaaseqaataat

Qaammat aggustusi 2020 Nunalerinnermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 5 27. martsii 2013-imeersoq sanaartugassat avatangiisinut sunniutaannik kiisalu avatangiisinut nakkutilliinissamut aningaasartuutissat pillugit (ASN-imut nalunaarut) naapertorlugu suliniut ASN-iliornissamik pisussaaffiliinera aalajangiussimavaat. Taamaattumik suliniut pilersinneqartinnagu suliniutit avatangiisinut sunniutissai sukumiisumik nalilersuiffigineqassapput (matumani ASN-nalunaarusiamik taallugu) Ramsar-piffik Naternaq aammalu tunngavit aallunneqarsimasooq. Maannamut Naalakkersuisoqarfik Nukissiorfinnit (sanaartortitsisoq) suliniummut killiliissutinik nassiussinissaa utaqqimaarneqarpoq (Terms of Reference) ASN-ingerlaaseq akuersissutigineqareersimatillugu ingerlanneqarsinnaalerumaarmat. ASN-imut nalunaarut sap. ak. 8-ni tamanut tusarniutigineqassaaq, tassanngaanniillu Naalakkersuisunit suliniut

akuerineqassanersoq aalajangiiffigineqarluni. ASN-imut nalunaarut pisinnaatitsissutigineqassappat malittarisassanik malitseqartinneqassaaq, matumani avatangiisinut innarliisinnaanissat ingalassimatinniarlugu.

Oqaasertaliussaq ”taamaasinnaavoq” avatangiisinut inatsimmi nr. 9 22. novemberi 2011-imeersoq avatangiisinut illersuinissaq pillugu Inatsisartut Inatsisaat naapertorlugu suliniutip ASN-imut pisussaaffeqarneranik allannguinnigilaq. § 5 paatsoortoqarnissaa pinngitsoorniarlugu peerneqarpoq.

Peqatigiiffiit oqartussaaffiit assigisaallu akissuteqaataasa ataatsimut takussutissiarineqarneri
Inatsisissatut siunnersuut tamanut tusarniaassutigineqarsimavoq 18. maaji 2021 tassani akissuteqarsinnaanermut piffissaliunneqarluni 18. juuni 2021. Siunnersuut www.naalakkersuisut.gl tusarniaanermi quppernermit saqqummiunneqarsimavoq ullulerneqarluni 18/6 2021.

Siunnersuummut tusarniaaneq toqqaannartumik ataani taakkartorneqartunut nassiunneqarsimavortaaq:

Avannaata Kommunia

Kommune Qeqertalik

Qeqqata Kommunia

Kommuneqarfik Sermersooq

Kommune Kujalleq

KANUNUPE

SIK (Sulinermik Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat)

Grønlands Erhverv (GE)

Mittarfeqarfiit

Royal Arctic Line A/S

Asiaq

Grønlandsbanken A/S

BankNordik

Visit Greenland

Transparency Greenland

WWF Greenland

KNAPK

Grønlands Naturinstitut

Timmiaq

KNI

Grønlands Nationalmuseum & Arkiv

Ataani taakkartorneqartunit tusarniaanermi akissuteqaatisisoqarsimavoq

- Flemming Hybholt
- Grønlands Erhverv (GE)

- Qeqqata Kommunia
- Timmiaq